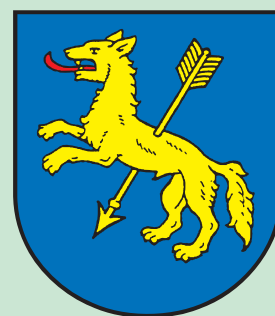

— R ý m a ř o v s k ý — horizont

Čtrnáctideník regionu Rýmařovska

číslo 5/2012

vyšlo 8. 3. 2012

cena 15 Kč

Město Rýmařov přivítalo do života nové občánky

Mezi oceněnými policisty byl i Rýmařovák prap. Radim Hanuš

Sdružení Octopus oslavilo dvacetiny výstavou a koncertem

Výstava makrofotografií Z očí do očí – galerie Pranýř, Městské muzeum Rýmařov

Foto: Stanislav Krejčík

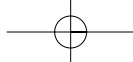
ročník XIV.

Praděvova galerie U Halouzků v Jiříkově má nové daňčí přírůstky

Mini tým Studia Sport a zdraví Rýmařov porazil velké kluby

Ples princezen, princů a rytířů SVČ Rýmařov

Na královský ples byl pozván výkvět místní aristokracie, ...

... aby předvedl svou ladnost v tanci ...

... na nejrůznější způsoby

Princezny dostaly lekci orientálních tance

Do souboje s těžkými meči se pustili nejen chrabří rytíři, ...

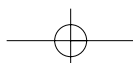
... ale i sličné rytířky

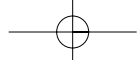

Jako dar pro krále a královnu pak kreslily portréty ...

... nakonec všichni zapózovali pro společné foto

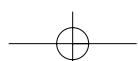

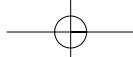

Město Rýmařov přivítalo do životanové občánky

Pozvání na březnové vítání přijali i rodiče Štěpánky Beránkové, 1. občánka roku 2012

Pár slov... o miláčcích

Hned několik přátel a příbuzných se se mnou v nedávné době bavilo o tom, že místo dětí si jejich téměř třicetiletí potomci porizují domácí mazlíčky, takže o prázdninách nebudou hlídat vnučata, ale jezevčici Pepinku, králíčka Ňufíka nebo kocoura Urana.

Člověk se ale nemůže divit - dnes mají mladí lidé mnohem větší možnosti, než měli jejich rodiče, a ve třiceti se jim ještě zdaleka nechce rezignovat na své zájmy a koníčky a vzít na sebe tu velkou zodpovědnost za péči a výchovu vlastního dítěte. Rodičovské povinnosti a starosti si alespoň vyzkoušejí nanečisto a otestují si, jestli by výchovu dítěte spolu vůbec zvládli.

Musím se však ohradit proti výrokům typu *Místo dítěte si pořídili blbýho psa!*

Takový pejsek je náramně chytré zvíře, umí se bavit, někdy i na váš účet, umí se naštvat a urazit. Například náš pes, jmenuje se Michelle Dubois de Nouvion podle postavy partyzány z britského televizního seriálu, ač postavou drobný, dokázal si celou rodinu rychle omotat kolem tlapky. Ty členy rodiny, kteří byli shledáni důvěryhodnými, obdařuje královna svou přízní - mohou ji drbat na bříšku, házet jí uslintané gumové hračky, chodit s ní na procházku a mít ji na klíneč. Ostatní jsou naučeni přichá-

zet opatrně, vládkyni neobtěžovat, případně přinášet dary, které jim zajistí chvilkovou přízeň (vzápětí na ně Míša vycení zuby, aby je ujistila, že na jejich vztahu se nic nemění, že se koupit nedá).

Nepřestane mě bavit sledovat, jak si pejsek pamatuje různé zvuky a jejich souvislosti - můžu za den dvacetkrát otevřít ledničku a padesátkrát přiborník, a pes dál leží v pelechu. Jakmile však otevřu ledničku a vzápětí přiborník, pes zavolá *Hurá, bude jogurt, nebo se bude něco mazat, možná sýr, nebo, panečku - mášlo!!!*, a v mžiku stojí vedle mě. Kombinace prkénko-ledničkářtění šuplík shora pak znamená klepání masa na řízky, *Mňam!*, naopak zarachtání hadice o hubičci vysavače je předzvěstí otravného hluku, před kterým je nutno se někam pečlivě ukrýt. A že váš pes neposlučuje vaše rozhovory? Můžu vás ujistit, že náš pejsek kromě tradičního označení věci svého světa chápe i všechny krycí názvy a moc dobře ví, že *Michelle* nebo *Míša* je totéž jako *nebohý pejsek, hladové zvířátko* nebo *zatrachtilý čokol*, a že pod označením *špinavá oslintaná šedá věc* se skrývá *myšička*.

O důležitosti pejsků v historii lidstva by se daly psát tlusté knihy. Ostatně, právě kvůli pejskovi jménem Rin Tin Tin zavedla

Americká filmová akademie ustanovení, že proslulého Oscara nikdy nemůže dostat zvíře, protože ve třicátých letech minulého století hrozilo, že na nátlak diváků přidělí porotci zlatou sošku právě tomuto psímu umělci. Jiný pejsek, Uggie, však letos na festivalu v Cannes získal speciální cenu *Psí palma* a také způsobil, že časopis *Dog News Daily* vymyslel cenu *Zlatý obojek* - obdobu předávání Oscarů. Psí filmové hvězdy přicházejí do hotelu po červeném koberci a oceně-

ní získávají obojek posázený křišťály s přívěškem ve tvaru kostičky.

Tak nechme mladé, ať se místo špatných rodičů stanou prozatím jen majiteli psů, koček, králíků, morčat, rybiček nebo čeho všeho. Časem stejně přijdou na to, co je v životě důležité.

A vůbec - myslíte si, že slovy *Miláčku, ty už jsi tady? Koupili jsme ti tu šunčičku, co tak miluješ!* vítali nedávno rodiče svou dceru, svého vnuka, nebo psa?

Text a foto: ona

V tomto čísle najdete

Aktuálně z města

- Město nabízí pronájem informačních skříněk ..... str. 5
Jaké sociální služby ve městě chybí? Odpovídali jste v anketě ..... str. 5

Školství

- Zápis do všech rýmařovských mateřských škol ..... str. 7
Taneční obor ZUŠ úspěšně zahájil sezónu ..... str. 7

Kdo byl kdo

- Colomanus Romulus: Mýtická postava z Mandlového vrchu ..... str. 8

Dálkový výslech

- Bleskové rozhovory na dálku - s Jiřím Halouzskou ..... str. 9

Můj šálek čaje

- Antoine de Saint-Exupéry: *Noční let a Země lidí* ..... str. 10

Policejní zápisník

- V Krnově byli oceněni nejlepší policisté ..... str. 11

Zajímavost

- Jak je to s šlechtickými tituly? ..... str. 12

Z okolních obcí a měst

- Daňčí obora Galerie U Halouzků má nové přírůstky ... str. 13
Šárka Zapletalová zvítězila v základním kole soutěže
Dívka roku 2012 ..... str. 13

Infoservis Střediska volného času Rýmařov

- Přehled nejbližších kulturních akcí SVČ Rýmařov ..... str. 15

Městská knihovna

- Jeden rok v Africe ..... str. 16
Vernisáž výstavy Klubu českých turistů ..... str. 18

Městské muzeum a Galerie Octopus

- Pozvánka na výstavu makrofotografií ..... str. 19

Organizace a spolky

- Umělecké sdružení Octopus slaví dvacetiny ..... str. 21

Naše listárna

- Reakce na článek Josefa Švédy ml. .... str. 22

Z historie okolních obcí

- Dávné zimy: „lesní đas“ u Ryzoviště a umrzlé žebračky ..... str. 23

Prostor pro firmy a podnikatele

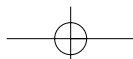
- Kachlová kamna a kachlové sporáky ..... str. 24

Sport

- Pavel Ondrášek sbírá úspěchy na maratonských tratích ..... str. 25
Citius-altius-fortius ..... str. 25
Mini tým Studia SaZ Rýmařov porazil velké kluby ..... str. 26
Hokejový servis ..... str. 27

Michelle Dubois de Nouvion

Aktuálně z města

Město nabízí pronájem informačních skříněk

Město Rýmařov nabízí k pronájmu tři informační skřínky o rozměrech 70x50 cm. Jedna volná vitřina je u Střediska volného času směrem k prodejně Lidl, další dvě skřínky si můžete pronajmout na nám. Míru. Roční pronájem činí 500 Kč + 20 % DPH.

Občanská sdružení, spolky, kluby a organizace mají do konce března 2012 možnost přihlásit se o pronájem informačních vitřin písemně na adrese Městský úřad Rýmařov, odbor školství a kultu-

ry, náměstí Míru 1, 795 01 Rýmařov, telefonicky na 554 254 161 nebo e-mailem na adrese pavlaskova@rymarov.cz. V žádostech je nutno uvést umístění skřínky, kterou chce organizace využívat, a kontaktní údaje (telefon nebo e-mail). Pokud se vitřiny nepodaří pronajmout těmto subjektům do konce března 2012, budou mít možnost zde propagovat svou činnost i ostatní zájemci.

Odbor školství a kultury

Foto: www.rymarov.cz

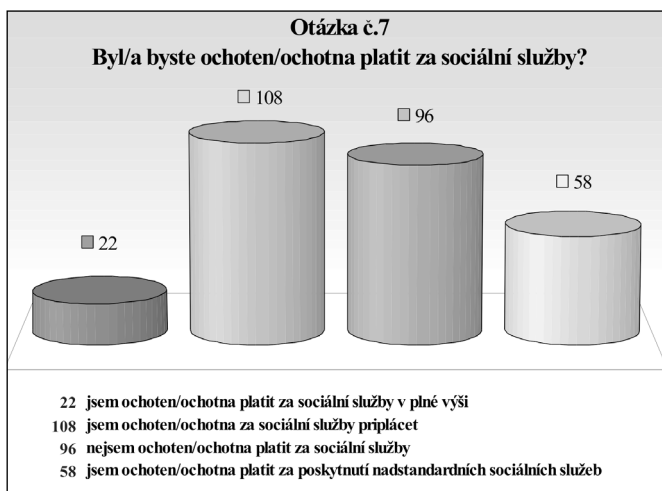
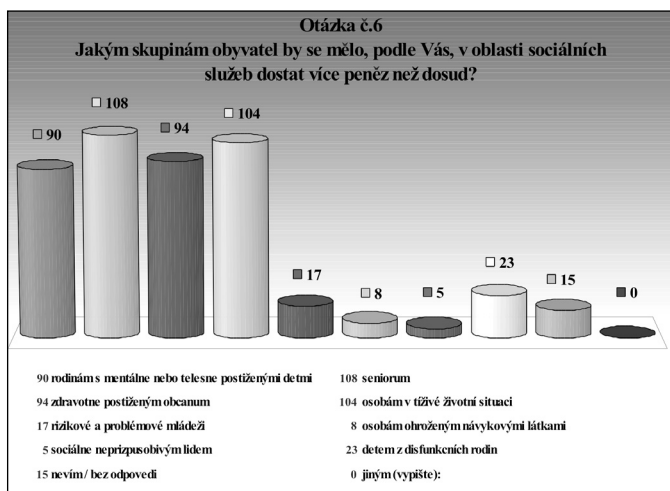
Jaké sociální služby ve městě chybí? Odpovídali jste v anketě

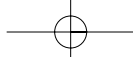
V listopadu 2011 distribuoval odbor zdravotnictví a sociálních věcí MěÚ Rýmařov dotazník zaměřený na nabídku sociálních služeb na Rýmařovsku. Do poloviny prosince mohli dobrovolní respondenti odevzdávat vyplněné anketní listy s deseti otázkami v městském infocentru, na podatelně radnice nebo přímo v sídle odboru. Autory dotazníku zajímalo především to, jaké sociální služby obyvatelé města využívají, jaké postrádají, ale také zda jsou ochotní za ně platit.

Šest stovek dotazníků bylo tentokrát distribuováno prostřednictvím poskytovatelů sociálních služeb a některých institucí tak, aby oslovily správnou cílovou skupinu. K dispozici je dostali klienti Diakonie ČCE - střediska Rýmařov, Slezské diakonie, azylového domu Bethel, Kouzelné buřinky, ale také nemocnice nebo úřadu práce. Anketní list byl publikován rovněž v RH 21/2011, takže byl dostupný široké veřejnosti.

Dotazník vyplnilo celkem 294 respondentů (přibližně o 100 více než při první anketě v roce 2006). Takřka polovina z nich (43 %) uvedla, že žádnou z existujících sociálních služeb ve městě dosud nevyužívá, 12 % respondentů využívá pečovatelskou službu a osobní asistenci, 8,5 % dotázaných navštěvuje zájmové a volnočasové organizace, např. TJ Jiskra nebo Středisko volného času. Mezi respondenty byli ve 4 až 5 % zastoupeni uživatelé služby domácí ošetrovatelské péče, obyvatelé domu s pečovatelskou službou a Domova odpočinku ve stáří v Dolní Moravici a necelých 5 % dotázaných uvedlo, že některý ze členů jejich rodiny navštěvuje denní centrum pro mentálně postižené Kouzelná buřinka. V rozmezí 2 až 3 % se pohyboval počet respondentů, kteří využívají kavárničku pro seniory, sociální hospitalizaci, azylový dům, sociální asistenci nebo poradenství centra pro zdravotně postižené. Valná většina dotázaných (56 %)

přitom uvedla, že je s kvalitou poskytovaných služeb spokojena, záporně odpovědělo necelých 7 % respondentů. Více než polovina dotázaných (55 %) se cítí být o nabídce sociálních služeb dobře informována, jako nedostatečnou hodnotilo svou informovanost 21 % respondentů. Další otázky se týkaly konkrétních problémů, s nimiž se účastníci ankety potýkají. Jako největší problém spatřuje 39 % z nich v nedostatku pracovních příležitostí, 25 % trápí nedostatek peněz na základní potřeby, jako jsou jídlo a ošacení, kolem 16 % respondentů uvedlo také potíže s bydlením nebo špatnou dopravní obslužnost a nedostatečnou kvalifikaci. Zajímavé náměty poskytly odpovědi na otázku, jaké sociální služby v Rýmařově a okolí lidé postrádají. Figurovalo mezi nimi chráněné bydlení, lepší zdravotnické služby (fungující nemocnice, pohotovost), právnícké a finanční poradenství, poradna pro alkoholiky nebo centrum pro děti s autismem. Velká část odpově-

dí se týkala služeb pro seniory, zlepšování jejich informovanosti i praktické pomoci při přípravě stravy, úklidu sněhu, malování bytu, stěhování nebo řezání dřeva a skládání uhlí. Jako nedostatečná se některým dotázaným jeví také nabídka zájmových aktivit pro mládež či možnost umístění dětí do předškolních zařízení (jako chybějící službu proto uvedli jesle či paní na hlídání). Tři

dotázaní by přivítali místní veřejnou dopravu mezi autobusovým nádražím a nemocnicí. V připomínkách se objevily také požadavky, aby sociální služby fungovaly, rozvíjely se a byly více přístupné. Tři respondenti uvedli, že nabídku sociálních služeb ve městě považují za dostatečnou.

Z výsledků ankety vyplývá, že jen malé procento (necelých 8 %) dotázaných je ochotno za sociální

služby platit v plné výši. Finanční spoluúčast však většina respondentů neodmítá - 38 % z nich by bylo ochotno si na služby připlácet a 20 % by platilo za nadstandardní služby. Třetina účastníků ankety platbu za sociální služby zcela zamítla. Finance jsou ostatně nejtěžším problémem uživatelů sociálních služeb. „Peníze“ uvedlo 36 % respondentů jako odpověď na dotaz, co by jim pomohlo k lep-

šímu zajištění péče o potřebného člena rodiny. Necelých 16 % dotázaných by přivítalo pomoc kvalifikované pečovatelky, 11 % zajištění krátkodobých pobytů dané osoby mimo rodinu a 9 % by pomohlo dostupné poradenství.

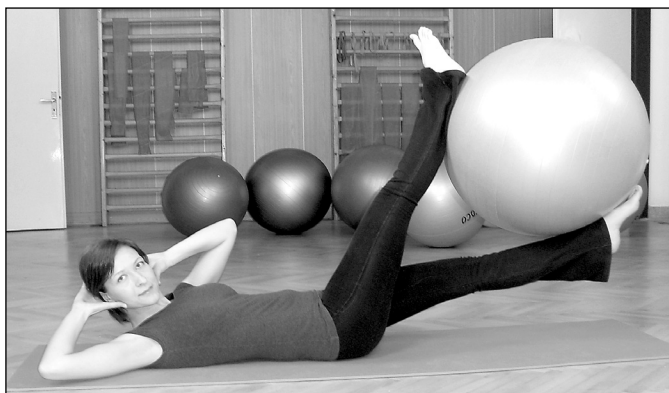
Výsledky dotazníkového šetření budou zdrojem informací a námětů v druhé fázi plánování sociálních služeb, která byla zahájena počátkem letošního roku. ZN

Zdravotnictví

Informace o cvičení pilates v Podhorské nemocnici

Už 3. rokem navštěvují cvičenky Pilatesovy metody „kapličku“ v budově Podhorské nemocnice.

V letošním roce se dočkaly zrekonstruovaných prostorů, za což děkují ředitelství nemocnice. *Foto a text: instruktorka Hana Ihnátová*

Zpravodajský servis ve zkratce

Oznámení Finančního úřadu v Bruntále

Výběr daňových příznání budou provádět pracovníci finančního úřadu v zasedací místnosti Městského úřadu Rýmařov, nám. Míru 1, **ve středu 28. 3. 2012 a v pondělí 2. 4. 2012 od 13 do 17 hodin.**

Slovo krajského zastupitele

Ve středu 29. února se na krajském úřadě v Ostravě konalo 23. zasedání zastupitelstva Moravskoslezského kraje, které mělo na programu jednání celkem 91 bodů.

Zasedání bylo zahájeno minutou ticha k uctění památky zesnulého kolegy zastupitele Petra Jalowiczora a poté složil slib nový zastupitel Mgr. Michal Po-

bucký, DiS., (ČSSD) z Frýdku-Místku.

V úvodu informoval hejtman Ing. Jaroslav Palas o činnosti rady kraje za uplynulé období. Zastupitelé se zabývali otázkou možnovského letiště, kterou řešil již dopravní výbor a investiční komise Rady MSK; zastupitelé uložili vedení letiště připravit na příští zasedání zastupitelstva aktualizovanou koncepci řešení. Zastupitelé MSK dále rozdělovali celkem 6 milionů Kč v rámci účelové dotace určené na zabezpečení akceschopnosti sborů dobrovolných hasičů vybraných obcí kategorie JPO II (zabezpečují výjezd do 5 minut). Ve 300 obcích Moravskoslezského kraje působí celkem 398 jednotek dobrovolných hasičů. V našem regionu se jedná o města Rýmařov a Břidličná a obce Lomnice, Horní Město a Malá Morávka, přičemž na každou obec a město připadá 150 tisíc Kč. Dětský domov v Janovicích u Rýmařova, který je příspěvko-

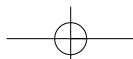
vou organizací kraje, realizuje investiční projekt Zateplení Dětského domova v Janovicích z Operačního programu Životní prostředí (OPŽP). Vzhledem k tomu, že realizace projektu byla ukončena na konci roku 2011, nebylo možné předložit standardní žádost o platbu v rámci OPŽP a financovat akci v souladu se Zásadami vztahů orgánů kraje a příspěvkových organizací. Organizace tak měla problém uhradit faktury splatné v prvním čtvrtletí letošního roku, a zastupitelstvo jí poskytlo finanční výpomoc ve výši 843 660 Kč.

Na konci listopadu schválila rada kraje potřebné dokumenty (podmínky, hodnotící kritéria, návrh smlouvy) a vyhlásila dotační titul Podpora turistických informačních center v Moravskoslezském kraji pro rok 2012. Dotační titul si kladl za cíl podporovat především doplnění a aktualizaci webových stránek, vytvoření cizojazyčných mutací webových stránek, pořízení počítačového vyba-

vení a mobilního průvodce, tvorbu propagačních materiálů nebo školení zaměstnanců informačních center v grafických a jazykových kurzech, na což byla v rozpočtu MSK alokována částka cca 2,5 mil. Kč. Podáno bylo 32 žádostí v celkové výši 3 024 270 Kč, z toho uspělo celkem 26 žadatelů. Mezi úspěšné žadatele se zařadilo i Městské muzeum Rýmařov, p. o., které na projekt informačního střediska nazvaný Rýmařovskem na kole získalo celkem 71 234 Kč, což činí 76 % jeho celkových nákladů.

Některé projekty z našeho regionu skončily pod čarou jako náhradní, některé neměly potřebný počet bodů. Je jasné, že žadatelů přibývá a zpracované projekty jsou na stále vyšší úrovni. Je však nutno sledovat webové stránky MSK a pokoušet se s projekty úspěšně.

*Ing. Jaroslav Kala,
krajský zastupitel
a místostarosta*

Školství

Zápis do všech rýmařovských mateřských škol

Mateřská škola Rýmařov, 1. máje 11, okres Bruntál
 Mateřská škola Rýmařov, Revoluční 30, okres Bruntál
 Mateřská škola Rýmařov, Jelínkova 3, příspěvková organizace
 Mateřská škola Rýmařov, Janovice, Zámecký park 6, okres Bruntál

vyhlašují termín podávání přihlášek k přijetí dětí k předškolnímu vzdělávání
 na pondělí 23. dubna 2012 od 14.30 do 16.30

Samotný zápis spočívá v tom, že podáte přihlášku dítěte k předškolnímu vzdělávání a na základě toho ředitelka školy zahájí správní řízení (řídí se zákonem 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů). Rozhodnutí o přijetí či nepřijetí dítěte obdržíte do 30 dnů.

U zápisu se můžete dozvědět informace o škole, o tom, co má dítě umět při nástupu, co budete potřebovat, které poplatky a v jaké výši budete hradit, a můžete se samozřejmě zeptat na cokoli, co vás bude o provozu školky zajímat.

Podle čeho ředitelka školky

o přijetí dítěte rozhoduje?

Školský zákon ředitelkám ukládá, aby přednostně přijaly děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, které mají trvalé bydliště v Rýmařově. Další kritéria si stanoví každá školka samostatně - může to být skutečnost, že jde o pravidelnou celodenní docházku dítěte, že jde o sourozence dítěte, které již školku navštěvuje, že jde o dítě zaměstnaných rodičů, případně zaměstnaných rodičů samoživitelů a podobně.

Co můžeme poradit rodičům?

Především přijďte k zápisu. Pokud

nepřijdete, nemůžete počítat s tím, že se pro vaše dítě najde ve škole místo třeba v polovině roku. U zápisu informujte o všem pravdivě a nic nezamlčujte - pokud je ředitelka informována o tom, že má vaše dítě například zdravotní problémy, je možné je přijmout a zajistit pro ně asistenta pedagoga nebo přizpůsobit provoz třídy. Když se o problému dozví až v týdnech po zahájení docházky dítěte, na zajištění asistenta je již pozdě. Neexistuje žádný pořadník. Můžete přijít kdykoli v stanovených hodinách, kritériem pro přijetí dítěte není čas podání

přihlášky. Nechodte k zápisu do více školek - vaši šanci na přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání to nezvyšší. Ředitelky si porovnávají seznamy podaných přihlášek na společném jednání, hodnotí je podle stanovených kritérií a pak teprve vydávají rozhodnutí; přijímat tak můžete být jen do jedné školky. Pokud se chcete podívat, jak to v některé škole chodí, a podle toho se teprve rozhodnout, kam byste chtěli dítě umístit, můžete se domluvit s ředitelkou na individuální návštěvě.

*Odbor školství a kultury,
 památková péče MěÚ*

Taneční obor ZUŠ úspěšně zahájil sezónu

Ve dnech 26. listopadu 2011, 21. ledna a 18. února 2012 probíhala v olomouckém Domě dětí a mládeže tradiční žebříčková soutěž O Hanácký koláček. V sólových tancích i duích zde bojovali zástupci dětské (DVK), juniorské (JVK) a hlavní (HVK) kategorie, v disciplínách disko, hip-hop a výrazový tanec. A právě v poslední jmenované zastupovaly taneční obor ZUŠ Rýmařov Aneta Janíková - DVK, Michaela Blašková - JVK a Lenka Mrhalová - HVK. Děvčata se připravila velmi zodpovědně a výsledek stál za to:

1. místo

DVK - Aneta Janíková
 „Andělská“

1. místo

JVK - Michaela Blašková
 „Ztracená“

2. místo

HVK - Lenka Mrhalová
 „V měsíčním světle“

Aneta i Míša získaly titul absolutního vítěze své kategorie a Míša obhájila loňské prvenství. V pátek 24. února se v Městském divadle v Bruntále konala okresní

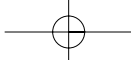
postupová přehlídka ZUŠ. Vyhlášovatelem bylo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Moravskoslezský kraj a Krajská umělecká rada. Zúčastnilo se jí 123 tanečnic z Bruntálu, Krnova a Rýmařova. Z dvaceti choreografií vybírala odborná porota pouze tři přímé

postupy. A náš taneční obor získal hned DVA!!! Máme v kapse postup do krajského kola, které proběhne 13. dubna v Novém Jičíně. Taneční obor ZUŠ Rýmařov zastupovali Aneta Janíková se skladbou „Andělská“, Lenka Mrhalová s choreografií „V měsíčním světle“, Michaela Blaš-

ková jako „Ztracená“ a dětská formace „Tiché myšlenky“. A právě poslední dvě zmiňované budou našimi želízky v kraji. Děkuji všem tanečnicům za moc pěkné výkony a přeji jim spoustu štěstí v dalším soutěžním klání.

*Alena Tomešková,
 učitelka TO ZUŠ*

Kdo byl kdo

Colomanus Romulus: Mýtická postava z Mandlového vrchu

Podobně jako v případě pověsti o Sidonii Heidenreichové existuje i obsažnější ekvivalent jedné ze šesti rýmařovských heraldických pověstí, jenž se značně liší od kratší verze. Její objevitel Hugo Engelmann ji zařadil roku 1904 do své knížky Z moravskoslezských Sudet a dokládá, že ji našel v zažloutlém a téměř nečitelném rukopise dávno zemřelého učitele Krumpholze z Rýmařova. Téměř shodná sága se vyskytuje i v publikaci Moravské hrady a pověsti od Franze Hebera. Text syrově přeložil můj erudovaný kolega a přítel Ing. Jaromír Novák (1923-1989) pro potřeby archeologického výzkumu opevněných sídel Rýmařovska v 70. letech minulého století, a je tedy nutné pověst poněkud učesat. Některá data svérázného Engelmannova patří evidentně do říše smyšlenek a pravdivé jádro je k nenaizení.

Engelmann vypráví, že po stvoření světa roku 3980 př. Kr. se v místech dnešního Rýmařova prostíral hluboký hvozď a potok jen stěží prorážel lesnatým údolím i životu nebezpečnými rašelinisti. V stromoví a houšti se skrývali kanci, medvědi, smečky vlků i stáda divokých prasat a jiných, mírnějších lesních tvorů. Do strašlivé pustiny uprchl se svými lidmi Colomanus Romulus, důstojník a římský aristokrat (původní text uvádí „hejtman rytířů“). Divoké a hrozivě zarostlé místo nechal vykloučit a vzdělat na pole. Trvalo léta, než si lidé

postavili s velkou námahou chudobné chýše, protože neměli dost potřebného náradí a meče s oštěpy či štíty tady mnoho nepomohly. Později přesunuli lepší obydlí na úpatí vyvýšeniny, kde se nyní rozkládá město, a sídliště obklopili štávnatými pastvinami pro stáda dobytka. Temeno ostrohu (Hrádek) užili pro mlíř, který pátil dřevěné uhlí pro železářny a tavírny, jež se rozložily podél vodního toku až po dnešní Horní mlýn (konec Jesenické ulice). Colomanus však místem mezi nimi pohrdl a nechal si postavit krásný zámek uprostřed svěží přírody vysoko na Mandelbergu (Mandlerbergu), Mandlovém či Mandlerově vrchu, který se tyčí nad dnešním Harrachovem. Vznešené sídlo nazval Horský zámek (Bergschloss).

Jednoho dne vyrazil Colomanus se svou družinou na lov, a když dosáhl místa, kde bydlel uhlíř (Hrádek), narazil mezi mohutnými smrky na ohromného vlka. Krvežíznivá bestie hrozivě vyceňovala tesáky a vyrazila. Říman se nerozpákoval. Napjal tětívu luku a jediným šípem ji na místě skolil. Příhoda se mu natolik vryla do mysli, že dlouho neváhal a zvolil si vlka do svého erbu a ten se pak stal i znakem místa. Colomanus Romulus měl dva bratry. Starší Maxmilianus žil v Jeruzalémě, ale též cestoval po světě a o všem, co viděl, rád a zajímavě vyprávěl pozorným posluchačům, především však bratřím s ostatními příbuznými.

Mandelberg od fořtovny v Harrachově

Mladší bratr Adrianus byl velmi moudrý a obratný dvořan římského císaře, jehož byl komořím a tajným radou. Pán Mandlového vrchu měl jediného syna, kterého pojmenoval Podolscus. Již jako chlapec se nejráději zdržoval na březích potoka a dospělý pak dobře hospodařil. Stavěl mosty, lávky, ale také veliká vodní kola mlýnů a hamrů, zábrany, jezy a mnohá další prospěšná vodní díla. Proto lidé, kterým neušla jeho úspěšná činnost, pojmenovali po něm vodní tok Flumine Podolscus, tedy Podolskův potok (Podolscusbach), a teprve později, když se vzpomínky vytratily, nazvali jej Podolským potokem, včetně hustě zarostlé nivy, Podolské pustiny.

V době, kdy Colomanus řídil stavební činnost, navštívil jej po

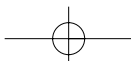
dlouhé cestě unavený bratr Maxmilianus a setrval mu ku pomoci tak dlouho, než dokončil všechny své záměry. Teprve potom odpočatý a plný nových zážitků rodinu opustil a nastoupil předlouhou zpáteční cestu do Jeruzaléma. Když se vrátil, čekalo jej nevídané překvapení. Dozvěděl se od svých přátel, že se 23. ledna roku 3981 od vzniku světa narodil Spasitel. Celá událost jej nesmírně zaujala a vše, co viděl a slyšel, jej utvrdilo ve víře, že se blíží nevídané časy. Neváhal a zpravil o velké události své bratry. V dopise svému uprchlému bratru Colomanovi začal slovy: „Když jsem byl v Jeruzalémě, slyšel jsem zajímavou pověst, kterou ti sdělují. Narodil se syn Boží Ježíš,“ a popsal podrobně vše, co se dozvěděl či viděl, i o betlémské hvězdě a mnohých znameních a zázracích.

Trvalo mnoho let, než mohl Colomanus přátelsky obejmout vznešeného bratra Adriana. Dlouhé měsíce se prodíral Adrianus z rodiny Romulů v čele kohorty císařových jezdců neprostupnými skalami a severskými lesy, než našel zapomenutý domov ztraceného bratra. To bylo radostí ze shledání sourozenců. Jedlo se a víno teklo proudem u bohatého stolu. Adrianus vyprávěl o císaři i jeho ženě, přátelích i bojích s barbary. Starší z bratřím zas líčil své lovy a popisoval neobvyklá divoká zvířata, jež zaplňovala ohromné lesní prostory všude kolem. Adrianus Romulus se již nemohl dočkat, až vyrazí na lov. Trmá-

Masív Mandelbergu ze Stráně

Fota: J. Karel

celi se několik dní okolními lesy, až překročili potok pod Sněžnými horami (Hrubý Jeseník), který se klikatil nedaleko zámku. Nyní se však štěstí usmálo na mladšího z bratří, když ulovil statnou lidožravou vlčici, která se asi mstila za partnera, kterého zabil dříve Colomanus. Také Adrianus Romulus přijal do svého znaku vlčici a nechal si ji vypodobnit na svůj štít, aby zastrašil své nepřátele v bitvě. Ale nastal čas, kdy se opět musel vrátit na císařský dvůr, aby se ujal svého úřadu. Když na radu císaře a jeho nejvyšší rady založil v Itálii město Řím, dal mu do

znaku svou vlčici, a tak jí má Věčné město ve znaku dodnes. Po smrti Colomana Romula se ujal majetku rodu pracovitý syn Podolscus. Rozmnožil své statky a po celý život se věnoval rozšiřování města. Jeho úspěchy budily závist u zaostalých sousedů, a proto musel léta bojovat, než je přemohl a podmanil. Potom přišly sladké doby míru a Podolscus Romulus nechal na hoře nedaleko Sovince vybudovat mocný hrad Poley, a protože měl dva syny, dal jej staršímu, který se jmenoval Podolmanus, mladší Podolcarmus obdržel Horský zámeček na Mandelbergu. O posled-

ních Romulech se nic neví a časem upadli do zapomnění. Od častěji vyprávěné pověsti se tato rozhodně vůbec neliší pýchou svých měšťanských tvůrců, ale tváří se mnohem poučeněji, když odpustíme data o vzniku planety Země a téměř dojemné roubování vyfabulovaného Adriana do římské pověsti o bratřích Romulovi a Rémovi či vzniku Svatého města. Pobavený úsměv jistě vyvolá i zmatené legendistovo tvrzení, že Řím vznikl později než Rýmařov. Pochopitelně také autor vyprávění nezná skutečný znak Říma, červený štít se zlatými písmeny SPQR v rozích,

což jak víme, znamená *Senatus populusque romanus*, tedy Senát a lid římský. Mimochodem v kapli V Lipkách najdeme stejná písmena kolem našeho prostřeletného stříbrného vlka, ovšem s jiným významem **SENATUS POPULUSQUE REMERSTATIENSIS** (Senát a lid rýmařovský). Pověst asi zaznamenala značný vliv na povědomí či sebevědomí naivnějších místních.

Mgr. Jiří Karel (Rukopis J. Nováka; H. Engelmann: Aus den mährisch-schlesischen Sudeten, Olomouc 1904; F. Heber: Mährens Burgen und ihre Sagen, Praha 1905)

Dálkový výslech

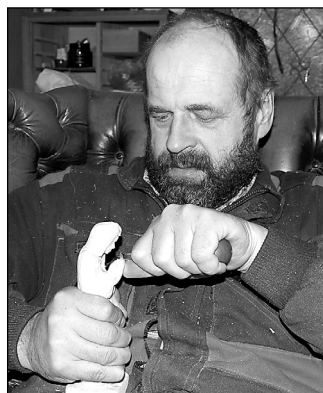
Jiří Halouzka

Věk: 54

Povolání: řezbář

Záliby: myslivost

Zvláštní znamení: pila v ruce

V čem jste nejsilnější?
Ve vytrvalosti.

Kdy jste netrpělivý?

Když nemám nic na práci, ale to je málokdy.

Charakterizujte se pěti přívlastky.

Vytrvalý, houževnatý, pracovitý, cílevědomý, paličatý.

Co na vás lidi štvě?

Workoholismus.

Co je pro vás největší odměna?

Když se socha podaří.

Jaká je první věc, kterou spatříte po probuzení?

Bobr.

Zavřete oči... Kde se objevíte?

V pohádce, v bájích a pověstech.

Jste „rýmařovská duše“?

Ano. Cítím se tady doma, mám rád tento kraj a lidi v něm. Rýmařov je starobylé město

s dlouhou historií, která musí způsobit na každého, kdo se o ni trochu zajímá. Třeba právě prostřednictvím článků v Rýmařovském horizontu o historii.

Máte v Rýmařově svoje oblíbené místo?

Ano. Ale svá oblíbená místa si nechávám pouze pro sebe, pro svoji potěchu a radost.

Co vás dovede rozžhavit dobře?

Setkání s blbcem.

Co obdivujete na ženách?

Charakter.

Jakou knížku máte rozečtenou na nočním stolku?

Teď kvůli práci Staré pověsti české a Staré řecké báje a pověsti.

Ve kterém oddělení nákupního

centra strávíte nejvíce času?

V hračkářství.

Koho byste pozval na večeři?

Od koho byste přijal pozvání na večeři?

Na večeři bych pozval pracovitěho a slušného člověka, kterého si vážím. A od takového člověka bych také přijal pozvání na večeři.

Které jídlo byste nikdy nepozřel?

Já jsem všežravec.

Můžete se vždycky upřímně podívat do očí svému psovi?

Ano.

Co byste si pořídil, kdybyste byl opravdu bohatý?

Plot kolem galerie vysoký aspoň tři metry.

Úsměvně

Spíš? Ano!

Tak na tuto otázku nemohl dotazovaný odpovědět kladně. Bývalo to jednoduché: po celodenní lopotě sundat boty, lehnout si a spát. Nejlíp jako pařez nebo dudek nebo nemluvně. Ráno svěží (ne s věží - třeba kos-

tela), čiperný a při síle vyskočit a vzhůru za prací. Náš životní rytmus určovalo sluneční světlo, ten systém byl propracovaný, vždyť všechny naše vnitřní orgány mají své „hodinky“.

Sníst šunkovou bagetu na noční

směně znamená poslat potravu do žaludku a střev, která mají půlnoc. Zakázku sice splní, ale ne v ideální kvalitě, číhají zde nejrůznější rizika.

Čím více věda tvrdí, že noční spánek je noční spánek, tím hůře lidé spí. A důsledky jsou poměrně dramatické. Neustálá únava, kardiovaskulární choroby, cukrovka, rychlejší stárnutí, některé druhy rakoviny, slabší imunita, podrážděnost, obezita. Obezita ční nad vším - tady jde o začarovaný kruh, protože kdo hůř spí, ten tloustne, a kdo tloustne, hůř spí. Odborníci spočítali, že průměrná doba spánku se za posledních dvacet let zkrátila z osmi na sedm hodin a trvalou nespavostí trpí přes dvacet procent populace.

Saháme po tabletách... a pokračujeme v životním rytmu se stresem i s blahobytem. Máme nepravidelnou pracovní dobu, letní čas, školní vyučování v ranních hodinách, noční služby zdravotníků, taxikářů, popelářů, nočních vrátných, pekařů, pracovníků v nepřetržitých provozech - to jinak nejde.

Takže: pro dnešek vám přeji vydatný spánek, to je nejlevnější relaxace. Hodte starosti za hlavu, kdo spí, jako by dobře jedl, ráno je opravdu moudřejší večera. Ráno jsme taky o několik milimetrů vyšší, během dne klouby dosednou a zase jsme v konfekční velikosti.

Nezapomeňte před spaním zavřít oči. Sladké sny vám přeji! *Si*

Můj šálek čaje

Antoine de Saint-Exupéry: Noční let a Země lidí

Plynutí času je neúprosné, a jak píseň praví, děje se tak „za každého počasí“. Přesto někdy míváme dojem, že čas jako by zpomalil, či se na pár chvil dokonce zastavil. Prý je to pozorováno u obzvláště senzitivních jedinců, srozumitelněji těch, co jsou schopni citlivě reagovat na podněty. Ty podněty namnoze pocházejí z čtení knih, a jak tvrdí jeden věhlasný lidový léčitel, lidský mozek je schopen absorbovat obsah asi tisíce knih, načež „musí dojít k duševnímu marasmu na ultimo“.

S blížící se pětasedmdesátkou respektuji toto „vážné varování“, neb se jako překotný a neúnávný čtenář z dřívějších let pohybuji již téměř poblíž nebezpečného „ultima“. Tož čtu méně a méně, a když už, vkrádám se do „tajné komnaty“, abych se začel konečně i do děl dříve s ostychem odkládaných. Odkládaných z obav, že nebudu stačit zažít ten první

dojmů a emocí, které autor do svého díla vložil. Namátkou Tolstoj, Rolland nebo Exupéry. Saint-Exupéry kolísající mezi žánry, a přece geniální:

„Havaroval jsem kdysi v neznámé krajině, byla noc a musel jsem čekat na svítání. Jen na nějakou chvíli jsem usnul, a když jsem se probudil, viděl jsem jen klenbu nočního nebe a zmocnila se mne závat, protože jsem se nemohl zachytit žádného kořene a nebylo nade mnou ani střechy. Ale nepadal jsem, uvědomil jsem si s nesmírnou úlevou, že se tisknu k zemi. Tato země je mou vlastní a já jsem k ní připoután jako těla mrtvých galejníků zatížených olovem k mořskému dnu. Měl jsem náhle spoustu snů...“

Je to zvláštní pocit být náhle sám, a přece cítit sounáležitost s těmi, kdo jsou v tu chvíli neviditelní a jen tušení. Exupéry třeba říká: „Vidím stále tu noc, kdy jsem letěl

Letec a spisovatel Antoine de Saint-Exupéry stojí před svým letadlem

poprvé za tmy, a v té bezrozměrné tmě se jen tu a tam zablesklo něco jako malá hvězdička. V té chvíli signál zázraku lidské přítomnosti. Vedle živých hvězd i hvězdy spící a miliardy navždy vyhaslých hvězd...“

Něco podobného jsem zažil v roce 1956 jako brigádník - pomocný strojník (lodní topič) u Dunajské plavby. Bylo to někde na dolním Dunaji, vylezl jsem unavený z kotelný, byla podzimní noc, když mne zavolal kormidelník parníku k řídicímu kolu. Vysvětlil mi stručně, co mám dělat, čím se řídit, s tím, že si potřebuje trochu odpočinout. Dopil velkou láhev oblíbeného nápoje, přesněji srbské kořalky Stari hraničar, obul si papuče a zalehl.

Zůstal jsem sám řídit velký dunajský parník! Pravda, řeka tam mohla být široká dva kilometry, plavební dráha značená bójkami a majáčky, ale přesto mne zavalil pocit odpovědnosti do té doby nepoznaný.

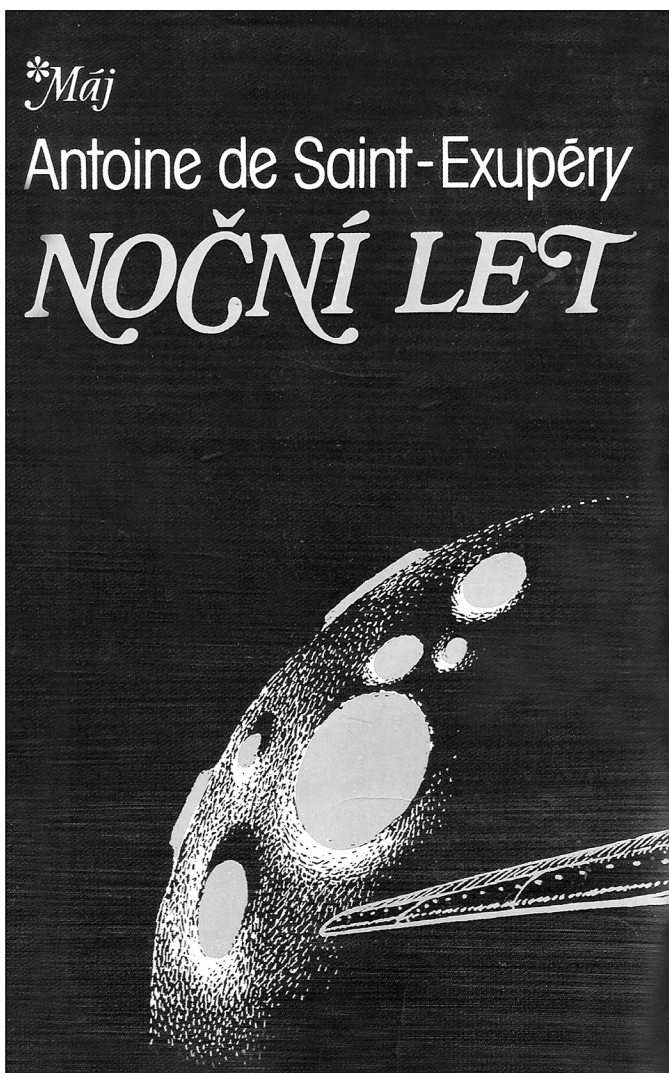
Stál jsem u kormidla, všude vůkol ticho a nazelenalá tma a já jsem se cítil v jako bezrozměrném prostoru. Pluli jsme do tmy a ze tmy, kdesi vzadu byla znatelná jen světelná čára vody veletoku zvířené kolese parníku. Hvězdy nebyly vidět, černý kouř z komínů se líně valil a zdálo se, že je s pukáním vyfukován obřím kuřákem. Byl jsem sám, ale necítil se osamocen. Tak jsem to cítil, ale nečinil si z toho problém. O mnoho let později jsem si u Exupéryho přečetl magické věty odpovídající na otázky, které mi přišly na mysl tehdy za kormidlem.

S dílem Exupéryho jsem se setkal o mnoho let později i v úplně jiné

situaci. Měl jsem takové zaměstnání u armády jako technik přes ženijní municii, úmyslně se vyhýbám názvu pyrotechnik. To byl vlastně jen zlomek mé činnosti spočívající v péči o „lahůdky“, jako byly miny, trhavy a také rozněcovadla, kterými se vše přivádí k výbuchům. Čs. armáda měla těchto věcí úctyhodné zásoby (kam se poděly, to nevím), z nichž mnohé materiály pocházely dokonce až z dob monarchie, obou světových válek - tedy všech možných armád. Uloženo to bylo v mnoha desítkách municičních skladů rozmístěných po celé tehdejší republice.

Na vojně se vše neustále reorganizuje, přemísťuje a každý nový velící přichází se svou vlastní „originální“ vizí inovace. No a já jsem byl u ženijní brigády výkonnou silou těchto smyslů i nesmyslů. Dvě desítky let jsem „optimalizoval péči“ o různá ta echra, čarozety, odmíry až třeba po pěmišry takřka od Šumavy k Tatrám a naopak. Vše se muselo dít utajeně a také zpravidla v noci, už kvůli riziku nehod. Tak jsem velmi často křížoval v noci po vedlejších cestách tehdejších státem, vyhýbaje se velkým osídleným místům.

Na jedné z těch cest jsem „potkal“ Exupéryho; bylo to v Týně nad Vltavou ve strážnici muničáku. Kolega Jindra z Hněvkovic tam něco hledal v šuplíku a našel notně „očtělé“ torzo knihy. Chvilí tím salátem listoval a pak mi jej podal se slovy, že on si na dlouhé noční trasy bere do kapsy náhodně vytržené listy z Bible, aby měl o čem přemýšlet. „Ty si vezmi tohoto pilota Exupéryho, co věta, to

Knihy Noční let

myšlenkový skvost, uvidíš, na co všechno přijdeš," řekl mi nedostudovaný kněz, donchuán a pyrotechnik.

Druhého dne jsme měli cestu od Břeclavi k Rokycanům. Cestovní trasu jsem znal snad i na přeskáčku, bylo čerstvé jaro. Shodou okolností jsem z kapsy vytáhl list s kapitolkou o divokých kachnách a bylo to tady: jev, který mne občas potkává, a říká se mu dějá vu. Z rybníků u Pohořelic se v šeru vznášela velmi početná hejna divokých kachen a v trojhranných formacích směřovala tam, kam zavelel po miliony let osvědčený hlas přírody. V domá-

cích chlívčích v dědinách křik ptáků a šustění křídel probouzel domácí kačeny a vybízelo je to k letům do dále - žel, zůstalo u pokusů, potlučených hlav a křídel. Samozřejmě že i plných korytek... Plné žlaby nejen domácím kačenám, ale i lidem vynahrazují možnost svobodně se řídit prastarými instinkty a nahradí je krotkými civilizačními a bůhvíjakými ještě konvencemi.

Zmíněné dějá vu, s nímž se Exupéry také setkával, dokáže mírně komplikovat i běžný život. Na svých nočních cestách ve větřisce „ozdobené“ výstražnými tabulemi se symbolem výbuchu,

lekajícími náhodné noční automobilisty, právě na místech zcela nečekaných nastávala situace pro neznalé až neuvěřitelná. „Dávej pozor, na konci obce bude prudká zatáčka vlevo a za žlutým barákem zas opačná," říkal jsem řidiči - a ono tomu tak opravdu bylo. Velmi se tím posilovala má pověst člověka, který je v celém státě na silnicích jako doma. Pravda, něco jsem znal, ale v konkrétním případě jsem byl na udaném místě poprvé v životě a detail nebyl ani na podrobné mapě. Prostě najednou se mi „rozsvítilo“ a já viděl s předstihem třeba ten žlutý barák, dokonce jakoby ozářený sluncem,

ač byla černá půlnoc... Kdo to nezažil, těžko se do toho vcítí.

Ještě markantnější je to v případě chůze v minovém poli. Několikrát jsem ji byl nucen vykonat a později jsem našel, že mé pocity předtím přesně popsal Exupéry v Zemi lidí. V hlavě se člověku všechny myšlenky zkoncentrují v jediné: „Je třeba jít, je už čas jít? Jdeme!" V té chvíli je dosavadní život minulostí, v hlavě cítíš lehkost, vznášíš se nad starým životem, jsi vlastně uvolněný...

Exupéry dokázal říct na malé ploše tolik, co jiní vepávají s obtížemi do obsáhlých „bichlů“.

Jaroslav Chytil

Z penzionu odnesl notebook

Do penzionu v Malé Morávce-Karlově vnikl 23. února kolem poledne zloděj. Ze společenské místnosti odcizil notebook a v jednom z apartmánů vzal dvě peněžienky s doklady, kreditní kartou a finanční hotovostí 6 tisíc Kč. Způsobil celkovou škodu za víc než 30 tisíc Kč.

Na parkovišti nevládla rozjezd

Dopravní policisté šetřili nehodu, která se stala na parkovišti v ulici Úvoz v Rýmařově. 35letá žena chtěla vyjet s vozidlem Fabia z parkoviště, ale na zledovatělé komunikaci nevládla vyjždění z místa stání. Zadní částí vozu narazila do přední části zaparkovaného vozidla Audi. Po nehodě se snažila kontaktovat majitele, což se jí nepodařilo, a tak z místa odjela, aniž by zavolala policii. Způsobená škoda činí 20 tisíc Kč.

Na internetu si objednala bio krb. Nepřišel

V úterý 28. února oznámila 41letá žena bruntálským policistům, že se stala obětí podvodníků na internetu. V lednu tohoto roku si na inzertním portálu objednala bio krb, za který prodávajícímu zaslala na účet platbu ve výši 2 140 Kč. Do dnešního dne však zboží neobdržela, na její urgence prodávající nereaguje a peníze jí také nebyly vráceny.

V souvislosti s tímto případem policie doporučuje, aby si lidé ověřovali důvěryhodnost prodávajícího, např. prostřednictvím recenzí, a hlavně neposílali peníze předem. Bezpečnější je nechávat si zboží zasílat dobírkou. Pokud si budete objednávat zboží ze zahraničí, všimněte si adres různých prostředníků, jako jsou kurýrní služby, karantény, sklad, letiště, zda jejich e-mailové adresy odpovídají skutečným adre-

sám uvedených firem a pouze se za ně nevydávají (např. airport-frankfurt@mail.com je s velkou pravděpodobností podvrh, protože např. právě toto letiště používá doménu frankfurt-airport.de nebo @fraport.de, a ne doménu mail.com).

Z auta odcizil peněžienku

Případ vykradeného auta řešili policisté v Břidličné. V noci z 29. úno-

ra na 1. března vnikl bez zjevného násilí pachatel do uzamčeného vozidla Opel Astra Caravan, zaparkovaného na ulici Osvozené. Z odkládacího prostoru odcizil peněžienku, ve které měl majitel osobní doklady, platební karty, finanční hotovost přes 1000 Kč a SIM kartu. Celkem byla majiteli vozidla způsobena škoda okolo 1 700 Kč.

Z podkladů komisařky por. Bc. Pavly Tuškové a komisařky por. Ing. Ivany Křištofové

V Krnově byli oceněni nejlepší policisté

V pátek 24. února se v obřadní síni Městského úřadu Krnov uskutečnilo ocenění nejlepších policistů Územního obvodu Policie České republiky Bruntál za jejich svědomitou a příkladnou práci v roce 2011. Slavnostního aktu se zúčastnil náměstek ředitele krajského ředitelství pro ekonomiku plk. RNDr. Ing. René Tichý, který

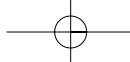
ocenění společně s vedoucím územního odboru policistům předal. Za jejich práci jim poděkovali i přítomní zástupci měst, mezi nimi rýmařovský místostarosta Jaroslav Kala. Celkem bylo oceněno deset policistů, z toho jeden v kategorii Manažer roku 2011. Mezi oceněnými byl také policista z Obvodního oddělení Policie České republiky

Rýmařov prap. Radim Hanuš. V průběhu akce vedoucí ÚO PČR Bruntál plk. JUDr. Jaromír Tkadleček poděkoval starostce Krnova Mgr. Aleně Krušinové za poskytnutí příjemného prostředí a za vstřícnost. Všem oceněným patří poděkování a do budoucna přání mnoha profesních a soukromých úspěchů.

komisař por. Bc. Pavla Tušková

Foto: PČR Bruntál

Zajímavost

Jak je to s šlechtickými tituly?

Na naší politické scéně je již delší dobu významnou osobností Karel Schwarzenberg, často uváděný s titulem kníže. V posledním čísle Horizontu byl zveřejněn text o návštěvě ředitelky Městského muzea Rýmařova a průvodkyně muzea u jednoho z majitelů zámku ve Velkém Meziříčí pana hraběte Johanna Podstatzky-Lichtensteina, příbuzného šlechtického rodu janovických Harrachů. V obou případech jsou použity šlechtické tituly známé z historie, ale pro většinu z nás již hodně vzdálené a mlhavé.

Počátky šlechty souvisí obecně s rozpadem rodové společnosti; v návaznosti dochází k vyčleňování jedinců, kteří na základě svých vojenských či jiných schopností a zásluh získávají ve společnosti respekt a výsadní postavení. Vznikající moc jim později umožnila prosadit zásadu dědičnosti jejich postavení. Počátky naší šlechty v 10.-12. století úzce souvisí s rodem Přemyslovců a jejich vojenskými družinami. Ty byly tvořeny schopnými jedinci, kteří za své služby dostávali výsluhly v podobě pozemků, správcovství hradů atd. Mezi nejstarší patří asi dvacet rodů české a moravské šlechty. Po přeměně držby půdy do dědičného vlastnictví se šlechta stala privilegovanou vrstvou společnosti, jejíž příslušníci byli již svým zrozením nadřazeni ostatnímu obyvatelstvu. Později se šlechtický titul dal získat za nějaký zásluhný čin pro panovníka a koncem 19. století bylo možné si šlechtický titul i zakoupit.

Od 12. století se česká šlechta dělila na dva stavy, nižší (vladycký, zemanský a rytířský) a vyšší (panovnický). Předstupeň šlechtictví tvořily tzv. erbovní rodiny, což byl prakticky mezistupeň mezi městským a šlechtickým stavem. Patřilo k němu právo používat erbu a titulu, ale ne stavovská práva, tj. nešlo o šlechtice.

Do roku 1620 bylo nejnižším šlechtickým stavem **vladyctví**. Členům rodu náležel titul vladyka, pokud vlastnil zemi (tj. půdu), nazýval se zemanem. Zpočátku byla termínem vladyka nebo zeman označována veškerá šlechta, později byl zemanem šlechtic, který sídlil na venkovském dvoře a živil se zemědělstvím nebo ve vrchnostenské správě. V průběhu 15. sto-

letí vrstva zemanů zřetelně slábla a stávala se klientelou bohatých panských rodů nebo se stěhovala do města. Vladyctví nebylo přísně uzavřeným stavem, zchudlé rody, jejichž členové přijali nešlechtická povolání, automaticky ztratili svůj status.

Jiným stupněm nižší šlechty bylo **rytířství**. Rytíř byl středověký válečník šlechtického původu, který bojoval převážně na koni. Ve vrcholném středověku byl každý rytíř automaticky šlechticem, ale ne každý šlechtic rytířem, protože k pasování na rytíře bylo třeba, aspoň v prvních obdobích, prokázat statečnost a věrnost. Rytířův nejcennější majetek byl kůň. Nesl ho do bitev, ale i při turnajích. Rytířem se mohl stát výlučně mladý muž. Zpočátku se od něj nevyžadoval urozený původ, později se však stal základní podmínkou. Šlechticů synové byli pro rytířství vychováni již od dětství většinou ve službě u významných šlechticů. Rytíři se začali v době křížových výprav seskupovat do rytířských řádů, které si dávaly některé úkoly, obvykle související se službou Bohu nebo panovníkovi.

Panský stav byl do poloviny 17. století v českých zemích jediným stavem vyšší šlechty. Vyvinul se z nejvýznamnějších rodů. Po porážce stavovského povstání v roce 1620 byl stav vyšší šlechty rozčleněn zavedením některých titulů původem ze Svaté říše římské. Do šlechtického stavu povyšoval pouze panovník. Podle sčítání v roce 1840 byl v Čechách poměr šlechty a ostatních obyvatel 1:828. Za nejnižší titul tzv. vyšší šlechty je považován **baron** nebo také

Znak nové šlechty v českých zemích a podunajské monarchii

Vnější znaky šlechtických pečeti

svobodný pán. V českých zemích se tohoto titulu užívalo spíše hovorově pro příslušníky panského stavu, resp. pro nově povýšence do rakouského nebo německého stavu svobodných pánů. (Ve Velké Británii je titul baron nejnižší stupeň peera, tj. šlechtice způsobilého zasednout ve Sněmovně lordů). **Hrabě** (německy Graf, slovensky gróf) byl původně královský úředník, ale zhruba od devátého století se tento titul stal dědičným. Od středověku je hrabě řazen mezi vyšší šlechtu.

Termín **kníže** původně značil pána - vladaře, resp. člena vznešené panující rodiny, v průběhu historického vývoje však začal být užíván v několika rozličných významech. Kníže může v současnosti být názvem pro jakéhokoliv suverénního panovníka bez ohledu na jeho oficiální titul, titulem panovníka vládnoucího v knížectví nebo vysokým šlechtickým titulem v rámci vyšší šlechty.

Vévoda je titul (hodnost) příslušníka vyšší šlechty, hodnost panovníka nebo nejvyšší šlechtický titul mnoha evropských zemí (Velká Británie, Francie, Španělsko, v Rakousku-Uhersku před rokem 1918).

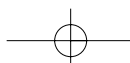
Nově vzniklá Československá republika se chtěla oprostít od všeho, co by připomínalo monarchii, tedy i od nerovnoprávného postavení občanů a vyvyšování aristokracie ve společnosti nad ostatní.

Dne 10. prosince 1918 byl přijat zákon č. 61/1918 Sb., jehož článek § 1 zní:

„Šlechtictví a řády, jakož i veškerá z nich plynoucí práva se zrušují, rovněž tak tituly, pokud byly udělovány jako pouhá vyznamenání. V platnosti zůstávají takové tituly, na které lze splněním předepsaných podmínek nabytí právního nároku (titul doktorský, inženýrský atd.), pak tituly, jež vyjadřují skutečně zastávanou úřední hodnost, a vyznamenání udělovaná vysokými školami (čestné doktoráty apod.) Bývalí šlechtici nesmějí užívati svého rodného jména s předdomkem nebo dodatkem, vyznačujícím šlechtictví.“

Podle § 6 zákona č. 243/1920 Sb. bylo s účinností od roku 1921 používání šlechtických titulů trestné pod sankcí vězení od 24 hodin až do 14 dnů nebo peněžitou pokutou od 50 do 15.000 Kčs. Původní zákon byl změněn v letech 1936, 1939 a 1945 a těmito pozdějšími změnami zákona byly legalizovány aristokratické tituly ze zahraničí (dnes nejčastěji titul sir). Za protektorátu bylo povoleno šlechtické tituly znovu používat, v roce 1946 byly zákonem opět zakázány. Zákon 247/1949 Sb., který nahradil veškeré novely původního zákona 61/1918 Sb., již vůbec o šlechtictví nehovořil. Byla zrušena všechna sankční ustanovení.

Platné jsou šlechtické tituly udělené v zahraničí, které mají oporu v zákonech té které země. Například britské, belgické, švédské, dánské, lucemburské, holandské, lichtenštejnské, španělské, thajské, filipínské či japonské aristokratické tituly jsou oficiální tituly

platné po celém světě.

Je nasnadě, že aristokratická titulatura bezesporu zvyšuje sociální postavení. Toho v současnosti využívají nesolidní prodejci, kteří nabízejí „koupit“ šlechtického stavu. Šlechtický titul si samozřejmě koupit nelze, jde vždy o podvody a takové tituly jsou neplatné.

Někteří občané považují používání šlechtických titulů v dnešní společnosti nejen za nepatřičné, ale přímo nemorální a rádi by viděli, aby bylo znovu trestné.

I když právníké výklady mohou být někdy velmi kudrnaté a nejednoznačné, je snad dobře připomenout, že podstatou zákona č. 61/1918 Sb. je zrušení šlechtictví a řádů a veškerých z nich plynoucích práv a to, že bývalí šlechtici nesmějí „užívati svého rodného jména s přídomkem nebo dodatkem vyznačujícím šlechtictví“. Takže zákon obecně nezakazuje takto příslušníka šlechtického rodu oslovovat, nýbrž zakazuje příslušníkům se tímto titulem označovat.

Existence šlechtických rodů je historickou realitou a tu prostě nelze zákonem zrušit. Někteří autoři ve svých úvahách pokračují i dále. Například Richard Händl na internetových stránkách <http://www.aristokracie.cz/> upozorňuje na častý omyl v podobě tvrzení, že výsady šlechty byly zrušeny v roce 1918. To se ve skutečnosti stalo již 25. 4. 1848 vyhlášením tzv. oktrojované ústavy (Pillersdorfova ústava) a Silvestrovskými dekrety z roku 1851, kdy šlechta přišla o správně-politické výsady, jež se jí později nikdy nenavrátily.

Suma sumárum: celá často rozhořčená diskuse o používání šlechtických titulů je z mého laického pohledu jen další zbytečnou žabomyší válkou, kterých je na českomoravském plácku už tak víc, než by bylo zdrávo. Výraz feudalismus, který se v této válce používá, ve mně spíše asociuje jinou znepokojivou myšlenku.

Tento termín se občas vyskytuje i v diskusích o aspektech současné globální krize. V souvislosti se stá-

le rostoucím vlivem bankovního kapitálu na kapitalistické podnikání se změnila vlastnická struktura z klasické podnikatelské formy „majitelů podniků“ na akciové vlastnictví, často zcela anonymního charakteru, kde dění ve firmách neurčují vlastníci, nýbrž najatí manažeři. Zájmy a chování „vlastníků“ a manažerů jsou často velmi protichůdné a bezohledné vůči zaměstnancům firmy. Tento formální vlastnický vztah ve svých důsledcích umožňuje parazitické vysávání a spekulativní politické a jiné hrátky bez sebemenší péče dobrého hospodáře (např. typu Batá). Zde se nabízí paralela s feudálním řádem, kdy velcí pozemkoví vlastníci propachtovávali půdu nájemcům, sami se však často na hospodaření žádným způsobem nepodíleli. Někteří sociologové poukazují na jeden z mnoha dalších neblahých trendů současného vývoje - prudce narůstající nerovnost mezi lidmi. Ve společnosti vedle střední a nižší třídy žije elitní skupina občanů, které se nemů-

že dotknout to, co se ve společnosti děje, neboť astronomické příjmy jí umožňují žít v jiném světě. Oč větší je tato nerovnost, o to víc narůstá počet lidí na okraji. To je v podstatě rovněž jeden z „feudálních“ rysů soudobé společnosti vyrůstající z korupce, klientelismu a privatizace veřejné moci politicko-ekonomickými mafiami v pozadí. Feudální „parazitní“ systém se v minulosti nakonec stal ekonomicky a morálně neudržitelným a byl buržoazními revolucemi, prodchnutými ideou rozdělování vytvořeného bohatství podle zásluh, smeten ze světa.

Co bude dál v „postmoderní době“, není dnes nikdo schopen spolehlivě předvídat - ani naši bývalí proslulí (dosud politicky činní) prognostici z Prognostického ústavu, blahé paměti. Feudalismus to ale jistě nebude. Leda že by lidská společnost, které bohužel chybí schopnost autokontroly, k němu ve spirále znovu dospěla po nějakém katastrofickém vývoji.

M. Marek

Z okolních obcí a měst

Daňčí obora Galerie U Halouzků má nové přírůstky

Tuhá zima nebyla letos krutá jenom k lidem, ale také ke zvířatům. Za normálních okolností si zvířata vytvoří na zimu dostatečné množství podkožního tuku a s jeho pomocí zimu celkem dobře přečkají. Letošní dlouhotrvající mrazy však zaskočily nejen nás, ale také mláďata, která se narodila později, což se stává právě u daňků. Někteří se rodí třeba až v srpnu a oproti těm narozeným brzy na jaře jsou ve značné fyzické nevýhodě. I při zvýšených krmných dávkách nestačí svoje tělo energeticky zásobit a hrozí jim úhyn.

„Každý den jsem chodil kontrolovat stádo a vyplatilo se to. Letos poprvé za dobu, po kterou daňky chovám, jsem musel několik pozdních mláďat odchytit a dát do tepla. Posbíral jsem tak pět mladých jako houby v lese.“

„Nebyl to problém, protože se zimou choulili do klubíčka a nechali se odnést do domu,“ řekl o záchraně malých daňků řezbář Jiří Halouzka z Jiřkova.

Ze vstupní haly odstranil nábytek a vytvořil daňčí „školkou“ pěkně v teple. Za pár hodin zde malí daňci pookřáli, rychle ožili a začalo jim moc chutnat - oves, jablíčka, mrkev, ale jenom ta nastrouhaná. „Netuším, co mají proti celé mrkvičce. Vše mizelo v jejich žaludcích. Nechali jsme je v domě několik dní. Připadali jsme si jako za starých časů, a když mrazy pominuly, pustili jsme je zpět do stáda. Bylo vidět, že daňčí mámy svoje ratolesti poznaly a náležitě se navzájem přivítali. A my jsme se mohli v klidu vyspat,“ doplnil na závěr spokojený chovatel.

JiKo

Šárka Zapletalová Dívkou roku 2012

Šárka Zapletalová z Rýmařova se ve svých 13 letech zúčastnila základního kola celostátní soutěže pro dívky od 13 do 15 let Dívka roku 2012, které se konalo 25. února ve Šternberku. Letošní 11. ročník nesl název „I LOVE JAMAICA“. Hostem večera byl zpěvák Michal Šeps a finalistka české Miss 2012 Veronika Hladíková, která byla i v porotě.

Šárka se podobným soutěžím věnuje od 4 let. O soutěži Dívka roku věděla dlouho, jen čekala

na dosažení věkové hranice, aby se mohla přihlásit. Základního kola se zúčastnilo deset vybraných dívek z různých měst, které bojovaly o titul Dívka roku Šternberk 2012. Dívky absolvovaly čtyři soutěžní disciplíny - rozhovor s moderátorem, cvičení aerobiku, volnou disciplínu a módní přehlídku. Šárka Zapletalová ve všech úspěšně zabodovala, zejména v modelingové chůzi a ve volné disciplíně. Pro tu si zvolila sestavu aerobiku, kterému se věnuje i závodně.

V porotě zasedlo šestnáct porotců, kteří ve výsledném hodnocení vyhlásili rýmařovskou Šárku Zapletalovou Dívkou roku Šternberk 2012.

Rodiče Šárky tímto děkují za přípravu sestavy aerobiku trenérkám Lydii Mihálové a Lydii Švédíkové. Nyní čeká na novopečenou Dívku roku Šternberk 2012 casting, jenž se koná 17. března v Ostravě. Předcházet mu bude týdenní soustředění, na které se Šárka už nyní moc těší.

Foto a text: Marek Mazánek

Přehled kulturních akcí SVČ Rýmařov

vyšvětlivka: ssp - akce pořádaná ve spolupráci se soukromým pořadatelem či jiným subjektem

9. 3. PEHA (koncert)
Městské divadlo / 20.30

Slovenská formace PEHA působí na hudební scéně od roku 1997. Od té doby kapela vydala 4 alba a jednu Best of desku s výběrem písní. Nejúspěšnějším se stalo album Deň medzi nedelou a pondělkom, které kapela vydala v roce 2005. V současné době PEHA připravuje novou desku a fanoušci se určitě mají na co těšit.

10. 3. BEATA BOCEK

(koncert) / ssp /
Muzikantská čajovna / 19.00

Koncert textařky, zpěvačky a skladatelky původem z Českého Těšína, momentálně žijící na Valašsku. Její hudba je melodická, propletená emocemi. V textech se můžeme setkat s duchovní i přírodní tematikou. Beata využívá v textech zvukomalebnosti polského jazyka.

12. 3. TŘI POHÁDKY NA DOBRÝ DEN

(divadlo/pohádka)
Městské divadlo / 9.45 /
hraje: Divadlo Pohádka Praha

Skládanka výpravných pohádek čerpajících z klasických motivů: O veverce a červíku Napucánkoví, Mlsná princezna, Sekerková polévka.

19. 3. TALIÁNKA - Josefovská veselice

(koncert) sál ZUŠ / 18.30
Tradiční společenský večer dechového orchestru Taliánka, tentokrát na počest všech Josefů...

23. 3. DIE UNENDLICHE GESCHICHTE Nr. 3 (koncert)

Restaurace Na Růžku / 20.00
Nekonečný rockový příběh pokračuje. Tentokrát domácí kapely **Meclopín Band** a **5kg ubrusu** doplní zdomácnělý **Svatý Jidáš** z Bratrušova a litovelská banda **Kámen**.

26. 3. Patrik Hartl: KLÁRA A BÁRA

(divadlo/komedie) Městské divadlo / 19.30 / hraje: Studio Dva Praha

Příběh Kláry a Báry vypráví o tom, co se může stát, když jedné z kamarádek po řadě životních kompromisů rupnou nervy a pokusí se svůj manželský život radikálně změnit. Komedie o dvou manželských krizích a jednom úmyslně založeném požáru.

Hrají: Ivana Chýlková, Eva Holubová, Jan Holák, Mojmir Maděrič

29. 3. JABLKOŇ
(koncert) Hotel Praděd / 20.00

„Jablkoň je setkáním Georga Friedricha Händela s pračlověkem“. Tato velmi stručná charakteristika publicisty Jiřího Černého asi nejlépe vystihuje svéráznou hudbu ryze české (pražské) skupiny, která se s nevšedním nadhledem pohybuje na hranici moderní vážné hudby a popu.

1. 4. MICHALŮV SALÁT

- **Michal Nesvadba** (divadlo) / ssp / Městské divadlo / 10.00

Michal jako kniha mluvit neumí, ale přesto knihám rozumí. Tentokrát se něco dozví, co o sobě neví, a to, že se ho knížky bojí. Vyradí mu to jeho deníček. Dobrodružné, legrační, popletené i groteskní představení plné Michalových nápadů, zlepšováků a vynálezů, které najdete v jeho originálních knížkách, ale pouze mezi řádky.

7. 4. HIPPIE DIKTAT

/Francie/ (koncert)

Restaurace Na Růžku / 20.00
Jazzcoreová kapela plná energie až z Paříže. Kytara, bicí, saxofon. Komu se líbili rakouští Tres Hombres či Les yeux de la Tête z Caen, bude spokojen i tentokrát.

27. 4. MORE GRIND, MORE FUN (koncert) / ssp /

Restaurace Na Růžku / 19.00

Velká hudební nakládačka: Ravid Dogs (Itálie), Bastard Peels (Rakousko), Human Humus (Slovensko), I Survived Cremation (Bohumín), Bombatolcsér (Blučina).

28. 4. MARTINA TRCHOVÁ TRIO (koncert) sál ZUŠ / 20.00

Písničkářka a zpěvačka Martina Trchová vystupuje od roku 2009 v triu s kytaristou Patrikem Henelem a kontrabasistou Radkem Polívkou. V dubnu 2010 vydala kapela album *Takhle ve mně vyjou vlci*, jež se textově zaměřuje na tematiku lidské svobody, vztahů a motivů města, přičemž hudebně jemně prolupává napříč hudebními žánry.

více info:

www.svcrymarov.cz/jazzclub

SKI CROSS SNOWBOARD

SKI AREÁL STARÁ VES

11. 3. 2012

Kategorie:
Snowboard Lyže
a) do 18 let c) do 18 let
b) nad 18 let d) nad 18 let

při dostavku zapřevzatovaných žen budou kategorie rozděleny na muže a ženy

STARTOVNÉ 50 Kč
v ceně není permanentka na vítek

550m dlouhá trať, helmy povinné
více informací na
www.sbx.svcrymarov.cz

PREZENCE: 8:30 - 9:30
TRÉNINK: 9:00 - 10:00
ZAHÁJENÍ ZÁVODU: 10:00

Pořadatel si vyhrazuje právo za nepříznivého počasí závod zrušit. O aktualitách bude informovat na www.sbx.svcrymarov.cz

Kulturní okénko města Rýmařova

Citát: Moudřejší prý vždy ustoupí. Možná proto hlupáci tak rychle postupují. *Johann Wolfgang von Goethe*

STŘEDISKO VOLNÉHO ČASU RÝMAŘOV www.svcrymarov.cz

infoservis

BŘEZEN 2012

10.3.	08:20	St. Ves	Ski & Snowboardcross
10.-11.3.		Sál SVČ (ZUŠ)	Soustředění orient. tance
12.3.	09:45	Divadlo	Tři pohádky na dobrý den
13.3.	09:00		cvičení s Buřinkou
14.3.-3.4.		Muzeum	Výstava fotosoutěže „O cenu Karla Schinzela“
17.3.	17:00	Muzeum	Vernisáž a předání cen fotosoutěže „O cenu Karla Schinzela“
19.3.	18:30	Sál SVČ (ZUŠ)	Taliánka – Josefovská
23.3.	19:00	res. Na Růžku	DUG 3: Svatý Jidáš, 5kg ubrusu, Meclopín Band, Kámen,
26.3.	19:00	Divadlo	Klára a Bára, Studio Dva (divadlo)
27.3.	09:00	SVČ	cvičení s Buřinkou
29.3.	20:00	hot. Praděd	Jablkoň (koncert)
31.3.	09:00	těl. Horn.	Reg. turnaj mládeže ve stol. tenisu

[WWW.SVCRYMAROV.CZ](http://www.svcrymarov.cz)

VOLNÉ SDRUŽENÍ FOTOGRAFŮ A STŘEDISKO VOLNÉ ČASU POŘADAJÍ

soutěž barevné fotografie

O cenu Karla Schinzela

Vernisáž výstavy **17. 3. 2012**

Výstava vybraných prací
Městské muzeum Rýmařov **14. 3. – 3. 4. 2012**

Kategorie

- PŘÍRODA
- REPORTÁŽ, DOKUMENT
- VOLNÉ TÉMA
- DO 15 let. - VOLNÉ TÉMA

více informací na schinzel.svcrymarov.cz

Známa i neznámá výročí

9. 3. 1737 nar. **Josef Mysliveček**, skladatel (zemř. 4. 2. 1781) - 275. výročí narození
9. 3. 1907 nar. **Mircea Eliade**, francouzský prozaik, historik náboženství, esejista a filozof rumunského původu (zemř. 23. 4. 1986) - 105. výročí narození
10. 3. **Den solidarity s Tibetem - výročí povstání Tibetanů proti čínské nadvládě v roce 1959**
12. 3. 1922 nar. **Jack Kerouac**, vl. jm. Jean-Louis Lebris de Kerouac, americký spisovatel (zemř. 21. 10. 1969) - 90. výročí narození
16. 3. 1837 nar. **František Bartoš**, sběratel a vydavatel lidové slovesnosti (zemř. 11. 6. 1906) - 175. výročí narození
16. 3. 1882 nar. **Leontýna Mašinová**, spisovatelka (zemř. 12. 2. 1975) - 130. výročí narození
16. 3. 1927 nar. **Miloš Kirschner**, loutkoherec, režisér, autor loutkových her (zemř. 2. 7. 1996) - 85. výročí narození
17. 3. 1942 zemř. **Josef Svatopluk Machar**, spisovatel, novinář a politik (nar. 29. 2. 1864) - 70. výročí úmrtí
21. 3. **Mezinárodní den za odstranění rasové diskriminace - výročí masakru v Sharpeville v JAR roku 1960, slaví se od roku 1977**
22. 3. **Světový den vody, od roku 1992 (OSN)**
22. 3. 1832 zemř. **Johann Wolfgang von Goethe**, německý spisovatel a přírodovědec (nar. 28. 8. 1749) - 180. výročí úmrtí
22. 3. 1892 nar. **Karel Poláček**, prozaik a novinář (zahynul v koncentračním táboře 1944 nebo 1945) - 120. výročí narození

Společenská kronika

Narodili se noví občanci

Jiří Sedláček ..... Rýmařov
Petr Josef Sztojka ..... Rýmařov
Matyáš Ihnát ..... Rýmařov

Blahopřejeme

jubilantům, kteří od předcházejícího vydání oslavili 80 let a více

Margita Dorotková - Rýmařov ..... 80 let
Ludmila Kinclová - Rýmařov ..... 80 let
Miroslav Votruba - Rýmařov ..... 82 let
Kateřina Bakiová - Rýmařov ..... 83 let
Karolina Coufalová - Rýmařov ..... 88 let
Hedvika Janečková - Rýmařov ..... 89 let

Rozloučili jsme se

František Stoklasa - Janovice 1954
Pavla Hynčicová - Rýmařov 1928
Hedvika Tušková - Rýmařov 1942
Anna Filová - Rýmařov 1926
Ivo Batoušek - Jamartice 1949
František Lupač - Rýmařov 1938

Evidence obyvatel MěÚ Rýmařov

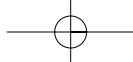

Tátové neumírají, ti jen chodí spát, aby se každé ráno probouzeli ve vzpomínkách svých dětí.

Dne 12. března 2012 uplyne 10 let ode dne, kdy nás navždy opustil milovaný manžel, tatínek a dědeček

pan Josef Biras

S láskou vzpomínají manželka a dcery s rodinami

Městská knihovna

Jeden rok v Africe

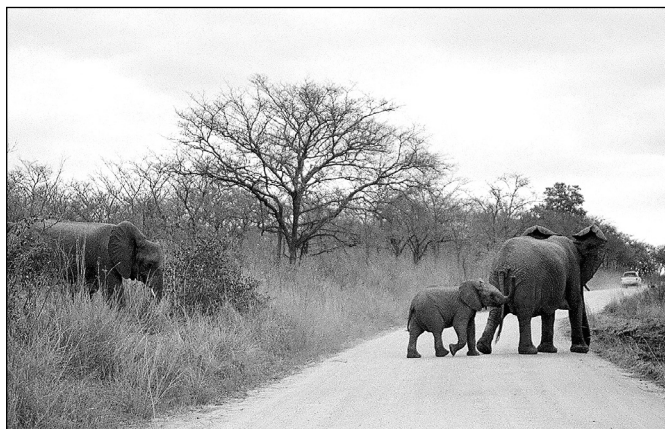
Druhá letošní beseda v rýmařovské knihovně zavedla posluchače opět do Afriky, tentokrát na jih. Mladí cestovatelé Tereza Bělková a Lukáš Stránský se vydali do jižní části černého kontinentu přede dvěma lety jako dobrovolníci a strávili tu celý rok.

„Do Afriky jsem chtěla jet už od dětství. Vždycky jsem toužila studovat zvířata ve volné přírodě, mít možnost pozorovat stáda zebí, žiraf, slonů,“ přibližuje zooložka Tereza Bělková důvody, proč se vydala právě do Afriky. „K rozhodnutí vyrazit přispělo i to, že jsem léta pracovala jako lektorka ekologické výchovy a často jsem při výuce narážela na problémy rozvojového světa. Mluvit o nich zprostředkovaně je hodně zavádějící a děti to příliš nenadchne. Mohou si totéž přečíst z knížek samy. Chtěla jsem proto poznat na vlastní kůži, jak se žije v chudých částech světa,“ dodává.

Během ročního pobytu navštívili Lukáš s Terezou tři africké země - JAR, Namibii a Mosambik. Tři měsíce strávili v soukromé rezervaci TerraPi v Jihoafrické republice. Zdejší komunita usiluje o rekultivaci místní krajiny a ekologické vzdělávání zemědělců, kteří nevhodným hospodařením vyčerpávají okolní přírodu. Dvojice českých dobrovolníků pracovala v zavlažované zahradě (mimo jiné držení tzv. opičích hlídek), kterou komunita založila jako příklad optimálního pěstování plodin.

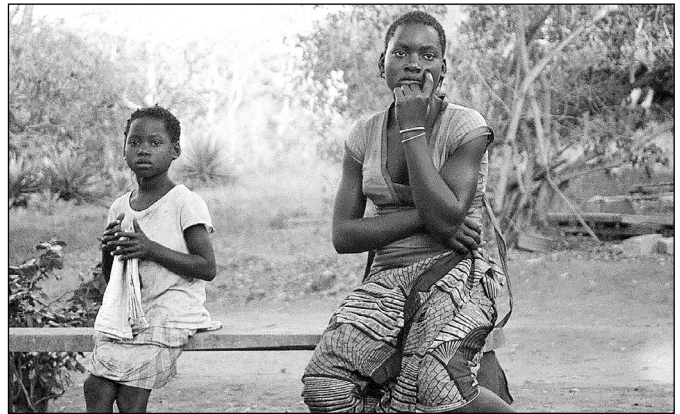
Odtud putovali Lukáš s Terezou do centra organizace Člověk v tísni v namibijském městě Keetmanshoopu. Člověk v tísni zde vybudoval středisko pro děti a chráněnou šicí dílnu zaměstnávající obyvatele townshipu, předměstské chudinské čtvrti.

Česká dvojice nevěnovala veškerý čas jen bohužel dobrovolnické činnosti, zájem o africkou faunu a flóru je zavedl i do několika přírodních rezervací. Navštívili poušť Namib, národní park Etosha, slavný Krugerův národní park, Limpopo park nebo Reserva Especial de Maputo, částečně přímořskou rezervaci, v níž byli svědky monitoringu želví populace. Při pobytu v parcích mohli nejen pozorovat zvířata, ale setkávali se také s domorodými obyvateli vesnic, kteří zvláště v chudších oblastech žijí ještě tradičním způsobem života. Výsledkem jednoho takového setkání je soubor bajek, které si Tereza zapsala ve vesničce Xkumbe v mosambické provincii Limpopo podle vyprávění svého hostitele Sérgia Sitoa. „Chystáme se je převést s divadelním souborem Společ-

Krugerův národní park

nost Dr. Krásky z Prahy do divadelní podoby, na podzim bychom je chtěli odehrát i u nás na Jasance v Albrechticích u Rýmařova,“ doplňuje Tereza Bělková. (Ukázku z afrických bajek si

Mike a Lil čekají na osivo na farmě Magude

mohou přečíst i naši čtenáři.) Vedle černošských domorodců či obyvatel předměstských slamů měli Tereza s Lukášem příležitost seznámit se s bílými Afričany, potomky evropských kolonizátorů, a i v jejich případě měli štěstí na zajímavá setkání. Během svého putování po Namibii poznali

bližšího kempu. Při besedě v knihovně četla Tereza Bělková kromě bajek i deníkové zápisky Janine popisující těch několik dnů v pustině.

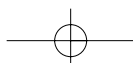
Na otázku, zda roční pobyt v Africe mladé Čechy nějak změnil, Tereza odpovídá: „Určitě se změnil můj pohled na ochranu zvířat a přírody vůbec v rozvojovém světě, smysl rozvojové pomoci, chování a vzájemné vztahy rasově odlišných obyvatel Afriky. Začala jsem vnímat jinak čas, naučila se přijmout danou situaci takovou, jaká právě v ten okamžik je. Trpělivě čekat i několik dní, až přestane pršet a voda ustoupí z cest, až se naplní mikrobus a řidič se rozhodne vyrazit nebo až se sčítači želv rozhodnou jít na pláž. Od místních komunit jsem se nechala inspirovat hlavně jejich soběstačností a tím, jak spoléhají samy na sebe. Máš hlad? Ulov si rybu, vypěstuj si kukuřici. Chceš do školy? Vydělej si, sbal si pár věcí a jdi do města. Chceš dům? Postav si ho. Bojíš se hadů? Dívej se pod nohy. Po roce v Africe jsem samostatnější, odváznější, ale i veselejší.“ ZN

Centrum pro děti Člověk v tísni v Keetmanshoop

Fota: Tereza Bělková

Africké bajky

(zapsala a přeložila Tereza Bělíková)

Ve vesnici Xkumbe žil chlapec, který se jmenoval Sergio. Narodil se v ní. Do svých šesti let byla jeho domovem cizí země. V celém Mosambiku zuřila válka. Jeho rodina musela utéct do sousední Jihoafrické republiky, aby se zachránila. Putovala přes Krugerův národní park mezi divokými šelmami, turisty a strážci přírody. Tajně, skrytě, tak, aby o nich nikdo nevěděl. Co se v té době dělo ve Xkumbe, si pamatují jen mohutné baobaby, které tenkrát

odrážely kulky letící na zbylé vesničany. Sergiova rodina se po válce, která trvala patnáct let, do Xkumbe vrátila. Malý Sergio se staral o stádo krav a pomáhal mamince a babičce na „machambě“. Večer po práci se rodina sešla u ohně a vyprávěly se pohádky. Podle místních zvyků byla vyprávěčkou „garingani“, babička. Začínala každou pohádku slovy „Garingani n'wana garingani“, což znamená: „Jsem vyprávěčka, potomkyně všech vyprávěček.“ A po každé pohádce zaznělo od dětí sbo-

rové „Kuta neh“ na znamení pochopení ponaučení plynoucího z příběhu a poděkování. Sergio bydlí ve Xkumbe dodnes. Je mu dvacet pět let a staví dům pro sebe a svou rodinu. Nevěstu zatím ještě nemá, musí si vydělat peníze, aby se mohl o nějakou postarat. Jeho rodina má stále stádo krav, a tak nebude mít problém za ně nějakou získat. Určitě se těší, až bude moci pohádky, které zná od své babičky, vyprávět svým dětem. Než se jich dočká, poví pohádky vám.

Orel a sova

Kdysi dávno neměla říše ptáků žádného náčelníka. Ptáci žili v souladu a spokojeně. Jednoho dne slétli dolů na zem a viděli, že jí vládne lev. Působil velmi důstojně a ptákům se též zachtělo mít svého vládce. Nejváženější z nich byli orli, právo volby tedy padlo na ně. Vybrali sovu, měla vážný pohled, mohutné tělo a růžky na hlavě. Sova byla velmi potěšena, že se stala náčelníkem, a aby podtrhla svou důležitost, obklopila se orlí družinou. Ti létali všude s ní a obskakovali ji.

Jednoho dne se sova rozhodla, že si nechá umýt a učesat peří. Přivolala tedy orly. Když orlí dorazili, našli sovu spící v jejím větrovém příbytku.

„Musíme potichu, abychom ji nevbudili,“ šeptali orlí a začali připravovat lázeň.

Nalili do lavoru ohřátou vodu a přichystali mýdlo a hřeben. Sova se ani nepohnula, a tak ji začali namáčet. Nadýchané peří postupně splaskávalo, až bylo úplně zplhlé. Z mohutné sovy byl náhle hubeňoučký ptáček. I rohy na hlavě byla jen slabá píra.

Orlí se dopálili a zvolali: „Tahle chudinka je náš náčelník?“

Pustili se zobáky do sovy a surově ji klovali. Sova se vzbudila, zjistila, co se děje, a v mžiku se rozletěla pryč. A orlí za ní: „Ty podvodnice. Ty už nejsi náš náčelník. Straň se nás, nebo tě rozpáráme našimi ostrými drápy.“

A sova zmizela a už se neukázala.

Od té doby vylétají sovy z úkrytů jedině v noci. A když se náhodou objeví někde za dne, orlí je okamžitě pronásledují tak, jak jim to kdysi slíbili.

Kohout a zajíc

Kohout a zajíc byli nerozlučná dvojice už od útlého mládí. Kde se objevil kohout, nesměl chybět ani zajíc. A co dělal zajíc, musel zkusit i kohout.

Bylo horké léto. Teploty se vyšplhaly nad 40 °C a kohout se zajícem trávil dny ve stínu kokosových palm hrou, které říkali „tchuwa“. Přehazovali kamínky z dírky do dírky a podřimovali.

Jednoho dne, když se zajícovi zrovna moc nedařilo, povídá: „Co si takhle vyjít k moři na pláž, trochu se smočit.“

Ale kohoutovi se vůbec nechtělo, zívá a odpovídal: „Zajíci, je příliš horko. Proč se zbytečně namáhat chůzí po rozpáleném písku, pošleme jen naše hlavy.“ Zajíc vrtalo hlavou, jak poslat na pláž hlavu bez těla.

„Přijď zítra a uvidíš,“ smál se kohout. A zajíc odešel domů s příslibem nadcházející taškařice.

Druhý den ráno řekl kohout ženě: „Až přijde zajíc, vyřídí mu, že vše je tak, jak jsme se domluvili. Moje hlava už na něj na pláži čeká a tělo zůstalo doma.“ Poté si hlavu schoval pod peří tak šikovně, že ji ani jeho žena neviděla.

Po chvíli s velkým očekáváním přihopsal zajíc a ptal se na kohouta.

„Jeho hlava se už válí na pláži

a tělo stojí tady u chýše,“ odpověděla slepice.

Ale zajíc nevěřil. Slepice mu musela ukázat kohoutí tělo bez hlavy.

„Máš pravdu,“ žasl zajíc a hned pelášil domů. „Nesmím se nechat zahanbit, když to dokázal kohout, dokážu to také,“ stále si cestou opakoval.

Už z dálky volal na ženu: „Přines mačetu a usekni mi hlavu.“

Žena se velmi podivila a opatrně se zeptala zajíce, proč si přeje přijít o hlavu.

Ten udýchaně odsekl: „Zachtělo se nám s kohoutem na pláž, ale jsme velice unaveni a nechce se nám chodit. Pošleme tedy jen svoje hlavy.“

„Zajíci,“ nevěřila vlastním uším žena a hned mu sahala na čelo: „Že ty máš horečku? Když ti useknu hlavu, zemřeš.“

Zajíc se na ni obořil: „Mlč, ničemu nerozumíš. Na vlastní oči jsem viděl kohoutí tělo bez hlavy. Ta už na mě čeká na pláži. Sekej.“

Ale žena stále váhala.

„Sekej, nebo tě přetáhnu,“ vyhrožoval zajíc a nastavoval hlavu.

A co ženě zbývalo? Výprask se jí zrovna nezamlouval, sekla tedy. Zajícova hlava spadla do písku.

„Kutálej se na pláž,“ popostrčila

žena hlavu.

Ale ta se ne a ne pohnout. Zajíc skončil. Až si to žena uvědomila, zbyly jí jen oči pro pláč.

A vy, děti, nikdy nic po ostatních slepě neopakujte. Nejdříve se nad vším pečlivě zamyslete, abyste nedopadly jako ten zajíc.

DIE UNENDLICHE GESCHICHTE Nr.3.

"...velmi chutný vápenec!"

SVATÝ JIDÁŠ
Bratrušov

MECLOPÍN BAND
Rýmařov

5kg **UBRUSU**
Rýmařov

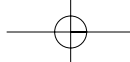
KÁMEN
Lítovel

RÝMAŘOV - NA RŮŽKU
23. 3. 2012 v 19:00
vstupné: 60,-

S turisty do Českého i Slovenského ráje

Od pátku 2. března je v galerii U Stromu poznání v Městské knihovně Rýmařov přístupná výstava Klubu českých turistů (KČT). Návštěvníci mohou nahlédnout do historie dávno minulé, vždyť Klub českých turistů byl založen v roce 1929 v době, kdy v našem regionu žilo jen 177 Čechů. Prvním předsedou byl Václav Hroch a značení turistických tras zajišťoval v té době ně-

mecký spolek. Výstava ale ukazuje také blízkou budoucnost plánů, kterou prezentuje přehledná tabulka vycházek a výletů pro letošní kalendářní rok (viz níže). Nahlédnout lze rovněž do turistických kronik a pamětníci se mohou kochat starými fotografiemi turisticky zajímavých míst Jeseníků. Na některých z nich jsou vyobrazeny dnes již chátrající či vůbec neexistující

Městská knihovna a Klub českých turistů v Rýmařově
zvou na výstavu

Historie a současnost KČT v Rýmařově
v Galerii U stromu poznání

od 1. do 31.3.2012

Zveme Vás na vernisáž dne **2.3.2012 v 17,00 hod.**

turistické ubytovny, například chata Alfrédka, ze které zůstaly po posledním požáru jen kamenné základy. Další fotografie zobrazují početné výpravy členů Klubu českých turistů Rýmařov - rodin s dětmi - v době největšího rozmachu turistiky na Rýmařovsku v 60. a 70. letech a další zajímavosti. Zajímavou informací je například i to, že rýmařovští turisté byli nejdále v Českém i Slovenském ráji

a někdy zavítají také do sousedního Polska.

Kdo má rád turistiku, může se ve středu 21. března 2012 zúčastnit se členy KČT první jarní vycházky, která povede směrem na Nové Pole a do Janovic. Turisté při ní ujdou 6 km, sraz je v 8.30 u turistického rozcestníku na náměstí Míru v Rýmařově. Výstava Klubu českých turistů v městské knihovně potrvá do 31. března.

JiKo

Tabulka vycházek a výletů KČT Rýmařov 2012

středa 21. 3.	1. jarní vycházka	(6 km)	pěšky (8.30)
středa 4. 4.	Šelenburg	(10 km)	vlak (8.29)
středa 18. 4.	Nová Hradečná - Bradlo	(10 km)	bus, vlak (7.05)
sobota 28. 4.	Vychodilova stezka	(6-12 km)	pěšky (8.30)
středa 9. 5.	Anenský vrch	(10 km)	bus (7.39)
středa 23. 5.	Čechy pod Kosářem	(6 km)	vlak (4.59)
středa 30. 5.	Olomouc s dr. Tichákem		bus (7.05)
středa 6. 6.	Vrbenská vyhlídka	(10 km)	bus (7.39)
11.-15. 6.	Zájezd na Slovensko		vlak (4.59)
středa 27. 6.	Drakov	(12 km)	bus (7.39)
středa 11. 7.	Žďárský Potok	(8 km)	bus (8.00)
středa 25. 7.	Švýcárna - Vysoký vodopád	(12 km)	bus (7.39)
středa 8. 8.	Skřítek - na houby a borůvky	(6 km)	bus (8.00)
středa 22. 8.	Stará Ves - Nová Ves	(8 km)	bus (8.00)
sobota 1. 9.	Rolandův kámen	(11 km)	bus (7.39)
sobota 8. 9.	Rýmařovská 50 (37. ročník)	(5, 15, 25, 35, 50)	pěšky (6.00 - 10.00)
10. - 15. 9.	Zájezd do Prahy		vlak (4.59)
sobota 15. 9.	Zámecký vrch	(10 km)	bus (7.39)
sobota 29. 9.	Tylná Kopa - Polsko	(10 km)	bus (7.39)
středa 10. 10.	Kotačkov	(6 km)	pěšky (8.30)

Středeční vycházky mohou být při nepřízní počasí přesunuty na čtvrtek nebo následující týden, je třeba sledovat vývěsku KČT (náměstí Míru Rýmařov). Sraz na všechny větší vycházky jsou u turistického rozcestníku na náměstí Míru v Rýmařově.

Akce jiných KČT:

- 12. 5. Zlatohorsko - KČT Ondřejovice (do 25 km)
- 19. 5. Krnovská 50 (6, 15, 25, 50 km)
- 19. 5. Přírodní park Sovinecko - Dlouhá Loučka (15, 25, 35)
- 26. 5. Putování za ložtickým tvarůžkem (8, 15, 25, 35, 50)
- 9. 6. Setkání na Biskupské kupě - KČT Břidličná (10 - 35 km)
- 23. 6. Konické štrapače (10, 20, 35, 50 km)
- 16. - 18. 11. Poslední puchýř - Plzeň

Městská knihovna Rýmařov
Vás zve na
přednášku s besedou

Datum narození - Vaše zrcadlo

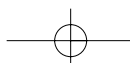
Vibrační roky

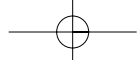
přednáší Karmický numerolog
Mgr. Richard Filip K z Olomouce

12. března 2012,
Městská knihovna Rýmařov
v 17,00 hodin

Karma · Věštárna · Osud

Městské muzeum a Galerie Octopus

Městské muzeum Rýmařov
vás zve na výstavu
makrofotografií

Stanislav Krejčík

Z OČÍ DO OČÍ

1.3. - 31.3. 2012

galérie Pranýř

Občanské sdružení Octopus Rýmařov a přátelé Vás zvou na výstavu a koncerty

výstava bude probíhat
18. 2. - 11. 3. 2012

Servis služeb

Informační středisko Rýmařov

Otevírací doba:

Pondělí - pátek: 9.00-12.00; 13.00-17.00
Sobota: 9.00-12.00; 13.00-16.00
Neděle: 13.00-16.00

Krytý bazén v Břidličné

Plavání pro veřejnost v březnu

Pondělí 14.00 - 20.00 Úterý 14.00 - 18.00
Středa 14.00 - 20.00 Čtvrtek 14.00 - 19.00
Pátek 14.00 - 20.00 Sobota 13.00 - 20.00
Neděle 13.00 - 20.00

Vodní aerobik každé pondělí a čtvrtek od 18.45!

Diakonie ČCE, středisko v Rýmařově,

zve seniory k návštěvě KAVÁRNIČEK

každé liché úterý v budově střediska na třídě Hrdinů 48
v Rýmařově. Začátek vždy ve 13.30. Ukončení posezení
15.30-16.00. Kdo není schopen dojet do kavárny, může využít
odvoz v den setkání ve 13.30. Odvoz seniorů je nově přesunut
k prodejně H+H na ulici 1. máje. Přijďte si za námi povykládat
a naplánovat aktivity, které byste sami nepodnikli.

Bližší informace na čísle 554 211 294.

Termíny kavárniček v roce 2012 (každý lichý týden v úterý):

13. 3., 27. 3., 10. 4., 24. 4., 22. 5., 5. 6., 19. 6.

Srděčně zvou a těší se na vás zaměstnanci Diakonie ČCE

Aquacentrum Slunce

na Jesenické ulici v Rýmařově

OTEVÍRACÍ DOBA

Po - Pá 14.00 - 21.00, So - Ne + svátky 10.00 - 21.00

Každá třetí středa v měsíci je od 19 do 21 hodin
vyhrazena v Aquacentru Slunce vyznavačům naturismu.

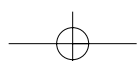
Výrobky ze sociálně terapeutické dílny Buřinka

Prodejní místa:

Sociálně terapeutická dílna Buřinka, Divadelní 10, Rýmařov

Informační centrum Rýmařov, náměstí Míru 6, Rýmařov

Potraviný Lazarecyk, Opavská 24, Rýmařov

Organizace a spolky

Umělecké sdružení Octopus slaví dvacetiny

I druhá letošní výstava v Galerii Octopus je spojena s kulatinami. Dvacet let existence si jejím prostřednictvím připomíná volné sdružení výtvarníků Octopus, umělecká skupina, která výrazně spoluvtváří kulturní dění posledních dvou dekád nejen v Rýmařově a jejíž jméno nese i výstavní prostor rýmařovského muzea.

Ačkoliv Octopus vznikl před dvaceti lety, jeho kořeny sahají do doby o nejméně deset let starší, do počátku 80. let. V roce 1982 se na Šibeníku v Uničově poprvé konala společná výstava tvůrců z okruhu Volného sdružení uničovských výtvarníků a pozdějšího rýmařovského Klubu amatérských výtvarníků, jež měla stejně jako četné výstavy následující podobu krátkodobé kolektivní prezentace v plenéru, mimo zdi oficiálních galerií. Součástí výstav, později známých jako Uničovské parky, se staly i koncerty undergroundových kapel, jako projev spřízněnosti nezávislých výtvarníků a muzikantů, které vedle osobních přátelství spojoval i názor na tehdejší politickou situaci a normalizační kulturu.

Vznik samotného Octopu spadá do popřevratového začátku 90. let a je spojen s obnovou rýmařovského muzea, zrušeného v roce 1958. Společně s expozicemi znovuzrozené instituce pod vedením Mgr. Jiřího Karla vznikla v její současné budově i galerie, kterou naplnili svými díly členové nově vzniklé výtvarné skupiny Octopus. Název se inspiroval u bavorských kolegů ze sdružení Sepie, dodnes užívané logo pro něj navrhl Miloš Požár.

Volné sdružení výtvarníků Octopus se zázemím v Rýmařově na-

dále sdružovalo autory z Rýmařova i Uničova, navazovalo interaktivní kontakty s výtvarnými centry ve Šternberku, Olomouci i se sovineckou galerií Jindřicha Štreita a díky této spolupráci získalo pro malé regionální muzeum výstavy českých veličin moderního umění (Josef Čapek, František Tichý, Bohuslav a Daniel Reynkovi, Emila Medková, Vilém Reichmann, Jiří Jílek, Olbram Zoubek, Jindřich Štreit ad.). Pravidelně pořádá také prezentace místních výtvarníků a členů Octopu v samostatných i kolektivních výstavách.

Březnová výstava v Galerii Octopus představuje sdružení v celé jeho rozmanitosti. Zahnuje ukázky tvorby autorů, kteří jsou mnohdy členy sdružení od jeho založení: obrazy Romana Karla, Pavla Paseckého, koláže Luboše Tesaře, grafiky Šárky Lupečkové, fotografie Antonína

Mikšíka, Romana Kubíka, Romana Panáčka, Marka Zotha, Bohumila Švédy, Marcela Daniela, Jiřího Gažara, skleněnou vitráž Ludka Adámka, dřevěné vitry Josefa Chovance a Miroslava Sedláře nebo pískovcové plastiky

Janis a Sten

Pavla Meredi. Zastoupeni jsou ale i výtvarníci mladší generace, z nichž někteří vystavují v Galerii Octopus poprvé.

Už v prehistorii existence uničovsko-rýmařovského výtvarného sdružení byly vernisáže spojené s koncerty a tato tradice zůstala zachována i 20 let po založení

pokračoval program koncertem, jehož aktéry byli vedle domácí Sibérie a olomouckých Hynkových zámek opět Sylvie Krobové s Jiřím Bilbem Reidingerem (kromě hudby nabídli i pantomimu nebo divadelní zpracování Havlových Antikodů) a Dekadent Fabrik, čtveřice hudebníků a výtvarníků Mikoláš Chadima, David Cajthaml, Ivan Bierhanzel a Otto M. Urban, které mohli posluchači slyšet na samostatném koncertě poměrně nedávno u příležitosti výstavy Davida Cajthamla v Galerii Octopus. Oslavy dvacetin Octopu se přenesly i do Uničova, kde se 29. února konal koncert kapely DG 307.

Při pohledu na množství děl vystavených v Galerii Octopus i při návštěvě doprovodných koncertů si divák uvědomí, jak početným a soudržným sdružením Octopus navzdory svému atributu „volné“ je. I po dvaceti letech spojuje umělce, kteří svou tvorbou vytvářejí alternativu ke komerční masové kultuře, slovy Stena z dua Sámanni „A údům osmi, oktáv oktopusům / Krásou se dařít bránit hnušům“.

ZN

Sylvie Krobová a Jiří Bilbo Reidinger

Dekadent Fabrik

NAŠE LISTÁRNA

Reakce na článek Josefa Švédy ml. Mary Heimann: Československo. Stát, který selhal

Podobné články nebo studie o selhání československého státu vůbec nepřehlídí k tehdejší situaci. Stát, který budovali prezidenti Masaryk a Beneš, byl obklíčený ze všech stran nepřáteli, s výjimkou krátké hranice s Rumunskem. Kdo s námi tehdy sousedil: Polsko, které se chtělo zmocnit zbytku Těšínska, ačkoliv v něm měli menšinu; Německo - po roce 1931 nejstrašnější diktatura v dějinách, Rakousko, které nám nemohlo odpustit rozbití habsburské monarchie, Maďarsko, které nepřeneslo přes srdce ztrátu Slovenska, a Rumunsko, jediný přátelský stát. Oba prezidenti a jejich vlády této situaci úspěšně čelili až do nástupu snad nejslabších, mírně řečeno naivních politiků ve Francii a Velké Británii, Daladiera a Chamberlaina. V republice bylo více jak 30 stran a vytvoření vlády bylo vždycky obtížné, přesto jsme celým obdobím procházeli bez větších politických otřesů. Jako každý státník měli i oni své chyby, své přátele, ale princip demokracie u nás nebyl nikdy zásadně porušen. Který státník z uvedených zemí je morálně a státnicky převyšoval? Všechny okolní státy měly tendenci k fašismu a mnohé jej i uskutečnily. A přece se autorka knihy domnívá, že jsme my selhali? Který ze zmíněných států měl lepší ústavu a hlavně kdo ji plnil lépe než my, který stát měl takovou svobodu tisku, že nacistická sudetská strana mohla štvát proti státu, kterého byla součástí?

Pan Švéda se zmiňuje o menšinách. My jediné jsme měli zákon o ochraně menšin, který se dodržoval a který byl evropskými i světovými institucemi označen za nejlepší v Evropě. Který jiný stát by povolil takovou stranu, jakou byla Sudetendeutsche Partei? Jakou ochranu měli Lužičtí Srbové nebo Dánové v Německu, jakou ochranu měla slovinská a chorvatská menšina v Rakousku? Byla brutálně poněmčována, stejně jako dnes. Jakou ochranu měly menšiny v Maďarsku? Slovenská díky násilné maďarizaci téměř zanikla. U nás měly menšiny svoje školy, německé i vysoké, svůj tisk a své spolky.

O tom, že děláme dobrou politiku, svědčí hystericky nepřičetné řvaní Hitlera proti prezidentu Benešovi. Kdyby ho chválil, bylo by to špatné. Němci u nás měli daleko větší osobní svobody než Němci v Německu, o tom se po záboru brzy přesvědčili. Pak už měli jediné právo - umírat pro Hitlera na všech frontách.

O stavu demokracie u nás svědčí i to, že k nám neustále prchali Němci z Německa, včetně takových velikánů, jako byl nositel Nobelovy ceny za literaturu Thomas Mann, který dostal i československé občanství. Nebyli jsme tedy zaujatí proti Němcům, ale proti nacistickým Němcům, mezi nimiž ale bylo nejméně 80 % sudetských Němců. A ti také zavraždili mnohé z Němců, kteří k nám

uprchli z Německa.

Přes velkou hospodářskou krizi se průmysl u nás rozvíjel v daleko větším rozsahu než v okolních státech, kromě Německa, které se připravovalo na válku. Tomáš a Jan Baťové vybudovali obuvnický kolos, který ovládl světový trh s obuví. Škodovka, ČKD, Zbrojovka a další dodávaly též do celého světa, bohužel slaboduší Daladierové a Chamberlainové vydali tento potenciál ke své škodě Německu. Oba státníci Masaryk a Beneš dovedli získat ve finanční oblasti vynikající osobnosti, takže u nás jako v jediném státě nedošlo k inflaci a koruna se udržela bez otřesů až do konce státu. Všude jinde byli lidé inflací ožebračeni.

Pan Švéda nám podsouvá, že v roce 1945 bylo u nás zavražděno až 100 tisíc Němců s odvoláním na neuvedené prameny. To považuji za urážku českého národa. Samotná německo-česká komise historiků odhadla toto číslo na 28 tisíc. Byli snad němečtí historikové našimi „ukecání“ k tomuto číslu? Jistěže ne. Toto číslo německým historikům jistě vyhovovalo, protože je značně přehnané. Zatím bylo prokázáno, že ve sběrných táborech pro Němce zemřelo přes 4000 lidí. Ovšem toto číslo nerozlišuje, kdo byl zabit a kdo zemřel na tyfus. V Terezíně umíraly na tyfus stovky osvozených vězňů, na Moravě byly tyfové epidemie, u nás byly tři, zemřeli moji kamarádi a málem i moje sestra. Lze důvodně předpokládat, že mimo tábory byl počet obětí nižší. Ale i tyto počty lze zjistit. Četnické stanice a policejní služby zaznamenávaly násilná zabití na celém území. Tyto záznamy jsou jistě v archivech ministerstva vnitra a pan Švéda si může ověřit, zda dojde k číslu vyššímu než 28 tisíc.

Netvrdím, že nedošlo k odvetám. Je jasné, že po zvěrstvech, které u nás Němci páchali 6 let, po Lidicích, po vraždění za heydrichiády, které rozpoutal Sudeták Frank, po pochodech smrti, z nichž jeden jsem viděl. Šel přes nás v únoru 1945. Němci hnali vězně v lehkých letních šatech, v podstatě bez jídla, z koncentračních táborů do Německa. Mnozí z nich šli ve sněhu bosky. Kdo nestačil, byl bez milosti zastřelen, takže celá trasa byla posetá mrtvolami. Nakonec jich většinu postříleli v západních Čechách. Tam se našly hromadné hroby o 400 a 700 lidech.

Před časem vedení sudetských Němců spustilo humbuk o pochodu smrti brněnských Němců, o masových hrobech atd. Jak tato bublina splaskla? Žádné masové hroby se nenašly, prokazatelně byl zastřelen jediný Němec sovětským vojákem, ostatní zemřeli na tyfus.

Nesmí se zapomínat na německé zločiny koncem války, kdy byli vyvražďeni všichni muži v Javoříčku a vesnice byla úplně zničena, že v Ploštině a u Velkého Újezdu

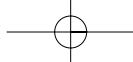
u Přerova byli lidé zahnáni do stodol a zaživa upáleni. Na sklonku války jsem byl zaměstnán u železnice v Grygově u Olomouce. Přál bych každému vidět ty hrůzy - transporty vězňů, zajatců v dobytčácích, bez jídla a pití, kdy je Němci nepouštěli ani na záchod, jak řvali o pomoc, museli jsme německé strážné uplácet cigaretami, aby nám povolili napumpovat vodu a roznést ji po vagoncích, pochopitelně jen zajištěnými škvírami. Protože tyto vlaky u nás stály celé hodiny - přednost měly vojenské transporty -, rozběhli jsme se po vesnici a sháněli chleba, ale to byla jen kapka pro transport o deseti vagoncích. Pak po převratu první transporty vězňů z koncentráků, žijící kostry, každý, kdo ty hrůzy viděl, by v ten okamžik zabil nejblížejšího Němce.

Připomínám, že za celou dobu trvání první republiky nebyl z politických důvodů popraven ani jeden Němec, nebyli popraveni ani „němečtí hrdinové“, kteří vraždili ze zálohy, a to i těhotné ženy. Z tohoto hlediska je poměr zabitých 1:260 000, které usmrtili Němci, a byli to převážně ženy, děti a starci. Po tom, co Němci prováděli po celé Evropě, nemohli čekat nic jiného než odvetu. Vyvražďili miliony lidí a teď neustále žadoní o litování. Němci byli vraždění odvetou ve všech zemích, které okupovali, vraždili je Norové, Nizozemci, Belgičané, Francouzi atd., dokonce i jejich spojenci Italové, Maďari a Rumuni. Všechny státy vyhlásily na poválečné období amnestii, většinou shodnou s amnestií, kterou vyhlásil prezident Beneš. Ve Francii byla dána milost i těm, kteří zavraždili Němce v prosinci 1945. Ovšem na Francouze a západní státy si nestěžují, „strašní“ jsme byli jen my, Poláci nebo Jugoslávci.

Pokud pan Švéda tak bedlivě studoval knihu Mary Heimannové, doporučuji mu, aby si přečetl knihu „Viděl jsme ukřižování“ od britského autora, kterého si najali sudetští Němci, aby vylíčil naše týrání Němců. Anebo ať si přečte sudetácké noviny z doby po okupaci Německem, jak se v nich chlubí vražděním Čechů i Němců, kteří vyslovili nesouhlas.

Oproti panu Švédovi a Mary Heimannové se domnívám, že Československo neselhalo, ale bylo nejlepší ze všech okolních států. Myslím, že více než 50 let po válce není potřeba provádět další sebetřýznění. Je taková historická zkušenost, že útočník se zadělává na další válku. Po první světové válce, za nějaký rok, začali všichni litovat Němce, jak k nim byl versailleský mír nespravedlivý. Litování pak povzneslo k moci Hitlera a způsobilo druhou světovou válku.

Ladislav Šín - Bor

Z historie okolních obcí

Dávné zimy: „lesní ďas“ u Ryžoviště a umrzlé žebračky

Listuji v letopisech Rýmařovska a hledám zmínky o nejkrutějších zimách: rok 1720 a dále se značným odstupem až roky 1865, 1886 a 1887. Pak si dala chladna a sněhy trochu oddech a udeřily v letech 1903 či 1929 - alespoň tak informují záznamy dostupných kronik. Vtírá se ovšem otázka: Co když kronikáři nepovažovali mnohé další třeskuté mrazy za znamenáníhodné? Konkrétně jde o zimu, která Rýmařovsko zasáhla ve druhém lednovém týdnu roku 1891. Staré tiskoviny popisují, jak mezi 12. až 16. lednem téměř neustávaly fujačice spojené dokonce se hřměním a musel být zastaven provoz na „malé i centrální trati“, tedy do Rýmařova i do Bruntálu.

Lokální novináři ovšem nepostrádali ani v této situaci „státotvorného ducha“ a květnatě líčili, jak se sněhem mnohde do výše pasu ležícím na cestách probíjeli mladí muži k odvodu do okresního Rýmařova, jen aby se cti splnili vlasteneckou povinností...

Pravda, měřítko toho, kolik je „hodně“ sněhu nebo jaký musí být mráz, aby si zasloužil označení „krutý“, jsou individuální. U mne je hodně sněhu v případě, kdy není vidět branka v plotě, a krutý je mráz tehdy, když nemůžu vyrazit v „plavkovém oděni“ aspoň na pár minut cvičit ven, protože by mi otevřením dveří ve sklepě mohlo zmrznout potrubí s vodou. On ten sklep pamatuje doby, kdy do něj byli v zimě odkládáni nebožtíci, aby ztuhlí opravdu na kost vyčkali do doby, než se bude dát na hřbitově kopat „za účelem pohřbení důstojného“. To by zase nebylo až tak divné, v některých horských krajích umrlce pokládali na vodou polité široké desky, a když přimrzli, tak je ukládali do obecní stodoly a s pohřbením počkali na jaro. V našem sklepě se v roce 1720 koncem února sešla kromobýčejná sešlost, dá-li se to tak trochu morbidně nazvat. V této márnici přibylo v jednom dni dokonce pět umrzlých stařen - žebraček z Ryžoviště, jež navíc byly za svého života všechny slepé...

A už jsme na stopě značně bizarní a tragické události ze zimy, kdy na sv. Valentýna umrzla i kola mlýna. Slepé žebračky se držely při kostele městečka Ryžoviště coby v tehdejší době dosti obvyklé plačky, najímané na hořekování nad nebožtíkem a také na noční mod-

lení bez přestávky. I to vyžadoval tehdejší mrav. Za tyto projevy dostávaly skromné odměny „povýtce tvaru (!) naturálního“. Nejspíše trochu mléka, kus chleba, případně kozí tvarůžek. Při každodenní činnosti byly dirigovány řečnické náčelníci, která na rozdíl od nich normálně viděla, a byly-li obdarovány nějakým penízem, tak ty krejčárky za slepé vyinkasovala. Při hledání v matrice byla u ní zmínka, že zemřela sešlostí úplnou a na kořalectví nemřmné. Tedy rozhodně nezmrzla jako její podřízené a na rozhodování závislé družky, žila ještě deset let.

Vše začalo tím, že lomnickému rychtáři zemřela jediná dcera, a protože farnost Lomnice a Tylov byly administrovány z Ryžoviště (v Lomnici byl farář až od roku 1787), tak se „bratrstvo (ač to byly ženy) plaček a žebraček kostelních“ vydalo se svou vůdkyní za výdělkem do Lomnice. Přesuny slepých stařen probíhaly tak, že v čele šla vidoucí Augusta a za ní nějakého provazu se přidružující slepé. Byl pátek, pohřeb býval vždy v neděli a počasí snad celkem příhodné. Až na tu zimu, jistě. Nutno podotknout, že až do konce 19. století nebyla mezi Lomnicí a Ryžovištěm silnice, ale vyšlapaná a vyježděná úvozová cesta vedoucí po vrstevnicích kopců jiným směrem než dnešní spojení. Procházel se lesem s velmi špatnou pověstí kvůli častým přepadáním pocestných toulavými lupiči, ale hlavní nebezpečí bylo spatřováno ve výskytu „lesního ďábla aneb lesního ďasa“. Odmysleme si v této chvíli začátek 18. století se všemi možnými pověrami, zjeveními a mýty a zůstaňme u tohoto zjevu zcela při zemi.

S velkou a dalšími údaji potvrzovanou pravděpodobností šlo „jen“ o velké divoké prase. V té době tvořila v našich končinách nevidaného na rozdíl od běžných vlků a snad i medvědů. Strach má velké oči. Lze soudit, že v zimě vyhladovělé zvíře ucítilo pocestné, a tak mělo hlavně spadeno na procházející lidi z Lomnice a Tylova, kteří v té době povinně navštěvovali bohoslužby v Jiřkově nebo v Ryžovišti. Při spatření „ďábla“ prý stačilo odhodit zavazadlo, tedy spíš uzlík se svačinou, požehnat se a upalovat, co to jen dalo...

V Ryžovišti i Lomnici byly zaznamenány

o popisovaném tvoru různé vyprávěnky, nejspíše pro ukájení chvíle při draní peří a podobných v té době obvyklých příležitostech. S tím souvisí i ďáblovo vyhánění ze zdejších lesů „za pomoci celého regimentu vojáků“!

My jsme v onen dávný pátek se slepými žebračkami ve špatný čas na špatném místě. Opilá Augusta vede svůj malý konvoj přes les, když tu se z houští vynoří „stráááslivé zjevení“ a třeba i cvaká velkými zuby. Augusta zajecí, po ní začnou ječet připoutané žebračky, všeobecná mela, vedoucí pouští vodící provazec a utíká kamsi pryč. Dezorientované slepé stařeny se také pouští provazu a rozbíhají se, kam je nohy nesou, padají do sněhu - v té chvíli začne nečekaně silná vánice, zapadají sněhem, mrznou a umírají...

Opilá a vyděšená Augusta doráží už za tmy na lomnickou rychtu pod kostelem. Neví vlastně, co a kde se stalo, nemá smysl v té chvíli dělat nějaká opatření. Necháávají to na ráno, až bude světlo. Jenže ráno pokračuje metelice, Bůh buď slepým stařenám milostiv!

Najdou je až po mnoha dnech při postupném táni dřevaři, sedlák doveze těla na hnojných saních a dají se do sklepa, „než trochu odtaje“. Nakonec jde přece jen o žebračky, byť kostelní, že?

Můžeme se domnívat, že byly zakopány do jednoho hrobu, a to až za zdí starého hřbitova, beztak v té době už přeplněného a „nepořádku velkém udržovaného“, jak říká spis fyzika (hygienika) stavem pohřebiště rozhořčeného o pár let později. Nařídil také neprodleně zřídít karner neboli kostnici na spousta kostí neudbale zakopaných. Napřed na to nebyly peníze a pak tam byla postavena kůlna na dřevo. Dnes je celý prostor včetně barokní fary již dlouho nabízen k prodeji. Marně.

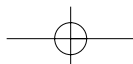
Když byla v Lomnici zřízena fara, rozhodl se první farář, bývalý dominikán z Opavy Hauke, uctít památku umrzlých stařen vztyčením skupiny šesti křížů nazvané Kalvárie poblíž (v místě tragédie byl zřízen rudný důl). Ovšem Kalvárie vzala za své vybudováním kamenolomu v roce 1941. Jediný kříž zůstal rozlámaný ležet u potoka - překážel v cestě traktoru, a tak co s tím shnilým kusem dřeva, není-liž pravda? *Jaroslav Chytil*

KURZ BOXU

který měl být zahájen 14.3.2012 v tělocvičně na Hornoměstské ulici se z technických důvodů prozatím **NEUSKUTEČNÍ**.

Ilustrační foto

Prostor pro firmy a podnikatele

Kachlová kamna a kachlové sporáky = úspory a zdravé životní prostředí

Chtěl bych čtenáře Rýmařovského horizontu seznámit s vytápěním kachlovými kamny a budoucí uživatele informovat o tom, která kamna jsou v našem klimatu podhorské oblasti Rýmařovska vhodná a proč.

V současnosti prožívají kachlová kamna renesanci, samozřejmě v novém moderním designu, a že je to dnešní trend, je patrné i z vytíženosti soudobých kamnářů.

Kachlová kamna vydávají příjemné sálavé teplo, šetří energii i životní prostředí, stávají se zajímavým doplňkem interiéru a v dnešní době nelze opomenout ani určitou nezávislost na vnějších zdrojích, jako je plyn nebo elektrický proud.

Kachlový sporák - jak už název říká, jde o určitou úspornost - jsou to vlastně dva nebo tři prvky v jednom zařízení. Hlavní funkcí sporáku je tepelná úprava potravin, vytápění je funkce druhotná. Uživatel vaří, peče a ještě vytápí kuchyň a přilehlou míst-

nost. V případě, kdy se do ohniště zabuduje originální výměník (vodní), může sporák vytápět i půl rodinného domku. Do vody získáme dodatečných 8 kW tepla. Kachlový sporák, přestože v něm v noci netopíme, bývá ráno ještě teplý.

Kachlové sporáky jsou postaveny ze šamotu, tedy žáruvzdorného keramického materiálu. Uvnitř jsou z vysoce kvalitního šamotu a z vnějšího pláště, což bývají glazované kachle, nově i šamot se speciální omítkou. Nedílnou součástí sporáku je topeniště, tahový systém, plotna a pečící trouba. Plameny z ohniště odcházejí pod plotnou, dále obíhají jednu nebo dvě pečící trouby a odchází do komína. Teplo z topeniště neodchází přímo do komína, ale prochází v kamnech systémem kouřových tahů. Tím lze dosáhnout vysoké užitkovosti topidla.

Kachlový sporák se staví v různých variantách na míru dle po-

třeb a možností uživatele, vše se řeší individuálně. Může stát i volně v prostoru. Zakázky jsou realizovány od návrhu až po realizaci v úzké součinnosti se zákazníkem. Dnes stále oblíbenější variantou je sporák s vyhříváním zápečím - ležením (viz obrázek). Dlouhý tah (kanál) je vybudován ze šamotu v několika vrstvách, což zaručuje dlouhou akumulaci tepla a jeho pozvolné předávání do místnosti. Nahřívání na takovémto ležení působí blahodárně při problémech s krční páteří a při bolestech zad. Kamna se dají osadit precizním kovářím českého výrobce. Je zde myšleno: pečící trouba, rám, plotna, dvířka, vodní výměník atd.

To stejné platí o samotném kachlovém českých výrobců, které je nabízeno v široké škále vzorů a barev glazury a vše ve špičkové kvalitě. Na těchto produktech je patrná určitá návaznost na prevorepublikové výrobky, kdy se

při výrobě výrobků asi tak nespěchalo jako v dnešní době.

Kachlový sporák najde své místo i v moderní kuchyni, právě pro své nezastupitelné výhody. Stojí většinou jako solitér, postaven z velkoplošné keramiky a je osazen kvalitním kovářím. Inspiraci je možné čerpat u našich rakouských sousedů.

Stará dobrá klasika s teplovodním výměníkem Burnet - klasická konstrukce kachlového sporáku je zde obohacena o možnost sdílení části výkonu topeniště do topné vody pro systém ústředního vytápění. Litinový teplovodní výměník Burnet 300 je řešením, jak i ze sporáku získat teplo pro celý dům či chalupu s rozumnou účinností. Díky podílu výkonu 50/50, tedy 50 % pro vaření a pečení a 50 % pro teplovodní soustavu, není kuchyňská funkce sporáku nijak ovlivněna.

Kamnář Erik Orság

KAMNÁŘSTVÍ ORSÁG

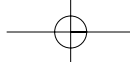
Stavba kachlových kamen, sporáků a krbů

Kontakty: 554 212 325; 737 521 885

e-mail: erikorsag@centrum.cz; www.kamnarstviorsag.kvalitne.cz

Kamnářství Orság, Harrachov 14, 795 01 Rýmařov

Konzultace po telefonické dohodě

Sport

Pavel Ondrášek sbírá úspěchy na maratonských tratích

Běžec na lyžích Pavel Ondrášek, kterého čtenáři Rýmařovského horizontu znají mimo jiné díky jeho úspěchům v bězích do vrchu a účasti na mistrovství světa a mistrovství Evropy v této atletické disciplíně v roce 2011, v lyžařské stopě bojoval o účast na juniorském světovém šampionátu v Turecku. Mistrovství se konalo ve středisku Erzurum od 19. do 26. února. I přesto, že Pavel v zimní sezóně obsadil v závodě Českého poháru mezi juniory 2. místo na volné desítce, Svaz lyžařů ČR se řídil svým dlouhodobým heslem „Morava je Asie“ a Pavla do reprezentačního družstva pro mistrovství nenominoval. Rýmařovský lyžař se proto sou-

středil na dálkové běhy a v tuzemsku i v zahraničí posbíral řadu medailových umístění. Nejcenějším úspěchem je jistě vítězství ve známém závodě Dolomitenlauf, kde Pavel na pětadvacetikilometrové trati mezi juniory nenašel přemohitele a v celkovém pořadí obsadil druhé místo před třetím Michalem Kautzem, dalším odchovancem rýmařovské lyžařské školy. Vítězství slavil Ondrášek také v německém Obertilliachu, kde se závodilo na 25 km klasicky. Těsně pod stupně vítězů se závodník, který reprezentuje tým Terex Fuchs, postavil v tyrolském Kaoslaufu, kde na 28 km klasickou technikou skončil na

4. místě a o den později dojel pátý na stejné dlouhé trati volnou technikou.

Na území České republiky se Pavel fanouškům představil při Jesenické 40, závodě, který se v těžkých podmínkách jel klasickou technikou nedaleko Šumperka, a přijel do cíle druhý. O víkendu 25. a 26. února se na šumavské Kvildě jel Šumavský maraton, kterého se účastnilo i reprezentační družstvo českých běžců na lyžích. Pavel Ondrášek absolvoval dva dvacetikilometrové závody. V tom bruslařském

dokončil na pátém místě, v klasickém pak s pouhou třisekundovou ztrátou na vítěze vybojoval bronzovou příčku.

Náročná sezóna naplněná tréninkem a cestováním na zahraniční závody by nebyla uskutečnitelná bez podpory sponzorů. Za Pavlem Ondráškem stojí jako hlavní partner TEREX FUCHS, jako partneři RDmont, s. r. o., Prádelna Šopík a město Rýmařov. Více informací o programu i úspěších závodníka najdete na webu www.ondrasek-pavel.cz.

Fota a text: Štěpán Sedláček

Citius-altius-fortius

„Přál bych si, abychom se ve své práci řídili tímto olympijským heslem,“ znělo první povolební prohlášení nově zvoleného předsedy ČSTV Miroslava Jansty.

Rychleji a operativněji musíme řešit problémy, které jsme převzali. Výše znamená, že si nesmíme klást malé cíle. A silnější musí být postavení naší organizace vůči státním institucím a politickým stranám. Je to zodpovědná proklamace nebo jen prostá fráze? Pojdme to společně posoudit.

Český sport se nachází v hluboké krizi, ze které marně hledá východisko. Dalo by se říci, že je na dně, v bodu nula. V posledních letech přišel postupně o dvě miliardy korun a na tento stav doplácí především mládež. Je paradoxem, že sport přináší do rozpočtu více prostředků, než dotacemi získává. Financování sportu z příspěvků státního rozpočtu znamená v posledních letech výrazný propad, což oficiálně přiznávají nejen poslanci, vláda, ale i prezident. Sportovní činnost v ČR je podfinancována z veřejných rozpočtů právě o zmíněné 2 mld. Kč. Výdaje na podporu sportu v porovnání se zeměmi Evropské unie nás na počátku roku 2011 řadily na 25. místo z celé „sedmadvacítky“! Za námi zůstaly pouze Malta a Bulharsko. Při psaní těchto řádků už ani to není pravda, za námi je už jenom Bulharsko. Kauza Sazka, a. s., je celé veřejnosti dostatečně známá, tam už

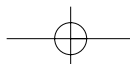
příspěvky ustaly definitivně. Jen pro ilustraci, příspěvky na činnost ze Sazky pro naši TJ byly naposled v roce 2007! Pak už jenom jedenkrát 14 % a dodatečně ještě 6 % údajně nějakého doplatku. Roky 2009, 2010 a 2011 konec. Těchto 6 % je sotva dostačující na úhradu faktury za dopravu zázkovských družstev do Třince, popř. Frýdku-Místku. Jen doprava a cestovné (hlavně fotbalisté a kuželkáři) představují v roce 2011 částku 385 000 Kč. Náklady na energie 489 302 Kč, spotřeba materiálu 327 707 Kč, ostatní služby více jak 613 000 Kč. Celkové náklady TJ v roce 2011 představují sumu 2 467 591 Kč.

Divíte se, že sehnat trenéry a další dobrovolné funkcionáře pro práci s mládeží je čím dál složitější? Dvakrát, třikrát týdně tréninky, sobota nebo neděle utkání. Bude vás pak taková, byť i „zájmová“ činnost ještě bavit?

Současnou situaci v českém sportu lze bez nadsázky přirovnat k totálnímu kolapsu. Neselhaly jen vrcholné struktury ČSTV a ČOV, ale selhala i celá politická reprezentace naší země. Ministři školství (kde je plný titul „mládeže a tělovýchovy“) si v nedávné minulosti zvykli řešit problémy resortu tím, že potřebné peníze jednoduše sebrali sportovcům a už je zpátky nevrátili. Zlom ve financování sportu přišel právě ve vynechaném roce 2008, kdy musela Sazka, a. s., začít odvádět DPH ve výši cca 300 milionů ko-

run ročně. Přitom po dlouhém dohadování ministr financí připustil, že došlo k narušení toku financí do sportu a částkou ve výši cca 270 mil. korun toto kompenzoval. Ministr školství ale tyto prostředky údajně poskytl na posílení mezd kantorů. Spolu s povinným splácením úvěru na výstavbu arény byl tok peněz do sportu prakticky uzavřen. Je nám předhazována odpovědnost za pád společnosti Sazka. Ale vina není na nás - základním článku sportu v tělovýchovných strukturách ČSTV, nýbrž na bedrech tehdejších politiků. Dále je třeba dát hlasitě najevo, že kritická situace, v níž se náš sport ocitl, má své viníky též v lavicích parlamentu a senátu naší země. Právě poslanci a senátoři zařadili svým hlasováním o zdanění loterijních společností český sport na chvost Evropské unie. Z „hazardu“ je v celé Evropské unii financován také sport, jen v Česku to nejde. Přitom volební programy všech politických stran slibují podporu českým sportovcům.

Statistiky uvádějí, že sportu se v ČR věnuje na vrcholné, masové i rekreační úrovni téměř 2,5 mil. občanů. Studie ekonomického fóra v Davosu z roku 2009 uvádí, že jedna koruna investovaná do sportu ušetří čtyři koruny ve zdravotnictví. To dokumentuje také skutečnost, kdy ještě v roce 1990 připadla jedna investovaná koruna na jedno dítě, nyní se o stejnou korunu dělí čtyři děti. Pokud se tento stav

nezmění, řada klubů a oddílů zanikne, český sport přijde o stovky talentovaných žáků a naše země o budoucí hvězdy. Sami rodiče už nezbytné finanční náklady na sportovní činnost svých dětí nezvládnou. S politováním se už tak zejména ve vesnických klubech děje.

V našich podmínkách lze sport přirovnat k silnému průmyslovému odvětví, které do státní pokladny přináší finanční prostředky ve výši 2 % hrubého domácího produktu a zaměstnává 5 % průřezového obyvatelstva. Co se stalo, stalo se. Je proto nezbytné postavit se k dané situaci čelem, vypořádat se s minulostí a hledat společná východiska pro budoucnost. Pojmenovat pochybení a dát hlasitý signál naší veřejnosti a politické reprezentaci, že společným úsilím si vysloužíme vážnost, která českému sportu po právu náleží.

Listopadová valná hromada ČSTV odvolala předsedu a celý výkonný výbor. Lednová valná hromada zvolila nové orgány ČSTV a nastolila celou řadu postupných kroků, aby

se český sport opět postavil na nohy, aby na byl zpět ztracenou reputaci a aby také našel způsoby, jak sport u nás financovat. Na 28. duben t. r. je svolána v pořadí již 26. valná hromada, která by měla definitivně uzavřít toto neblahé období a vykročit do lepší budoucnosti ČSTV. Předpokládá se celková legislativní úprava postavení ČSTV a sportu vůbec, vytvoření nového modulu a způsobu financování prostřednictvím jednotlivých svazů přímo do sportovních klubů. Dále půjde o vypořádání majetkových záležitostí, dluhů a soudních sporů kauzy Sazka. Potěšitelnou skutečností především pro sportovce je první povolební rozhodnutí ke zrušení všech hmotných požitků, které byly v minulosti běžnou praxí. Všichni členové VV ČSTV budou pro sport pracovat zdarma, bez nároku na odměnu. Byla zrušena služební auta pro předsedu a oba místopředsedy, stravné, reprefond předsedy, proplácení telefonů, karet na benzín a mnohé další benefity.

(Pane můj, o co já jsem za 45 let své bafuňářské činnosti přišel!) Jen toto rozhodnutí přináší úsporu cca 2 mil. korun. Předpokládá se rovněž revitalizace multisportovního centra v Nymburce tak, aby plnohodnotně sloužilo sportu na vysoké úrovni doby. A v neposlední řadě se uvažuje o změně sídla ČSTV a nové strategii horských středisek.

Dosavadní roztrfštěnost a různorodost zájmů pozici sportu mimořádně oslabovala. Český sport musí zastřešit silný, prestižní orgán, který bude víc než důstojným partnerem státu. Ve vyspělých evropských státech je to zpravidla národní olympijský výbor. Český olympijský výbor však musí projít stejným čistícím procesem jako v současnosti ČSTV. Otázkou také zůstává, zda ČSTV ustojí svoji roli servisní organizace nebo tuto roli převezmou jednotlivé svazy. To už je otázka nejbližšího období, aby úvodní heslo „rychleji-výše-silněji“ bylo naplněno.

František Pohanka,
předseda TJ Jiskra Rýmařov

Tým Studia SaZ Rýmařov porazil velké kluby a vybojoval stříbro

Již 12. rok se Sportovní klub Studio Sport a zdraví Rýmařov drží v soutěžním aerobiku na špici Moravskoslezského kraje a nepokulhává ani v celorepublikovém měřítku. Může se chlubit několika tituly mistryň a vicemistryň České republiky a mnoha tituly krajských přebornic.

V roce 2008 vznikla Moravskoslezská liga aerobiku, ve které si malý rýmařovský klub vedl od prvopočátku v konkurenci velkých moravských klubů velmi dobře: v 1. ročníku v roce 2008 získal 4. místo, v roce 2009 2. místo a v roce 2010 3. místo. V tomto období závodily ještě i starší, zkušenější závodnice a klub měl zastoupení ve všech čtyřech závodních kategoriích, tudíž i větší naději na získání bodů

do celoroční ligy. V roce 2011 už stalo v závodním týmu Studia Sport a zdraví jen 11 malých děvčát ve dvou nejmladších závodních kategoriích. Naděje klubu na medailové umístění ve 4. ročníku ligy splaskly jako bublina. Nikdo nevěřil, že by tento malý tým, počtem i věkem, dokázal nasbírat dostatek bodů pro získání poháru.

Spletli jsme se, nikdo z nás netušil, jaké dračice se z těch malých děvčát vyklubou. Řekly si, že nesmí pokazit tradici klubu a pohár musí vybojovat. Pochtivě trénovaly, jezdily na všechny závody, sbíraly medaile a cenné body do celoroční ligy. Každý získaný bod měl cenu zlata. V šesti závodech Moravskoslezské ligy aerobiku 2011 vybojovaly 14 zlatých, 6 stříbrných a 3 bronzové

medaile a mnoho bodovaných umístění. Téměř nemožné se stalo skutkem! Při vyhlášení výsledků MLA 2011 v Palkovicích 25. února zaznělo: „Druhé místo a stříbrný pohár v MLA 2011

získává SK Studio Sport a zdraví Rýmařov!“ Znělo to nádherně a bylo to moc dojemné. Kromě stříbrného klubového poháru vybojovala děvčata také pět pohárů v soutěži jednotlivců:

Kategorie 1 Neprofi

Tereza Človečková - 1. místo a zlatý pohár

Kategorie 1 Neprofi

Šárka Pallová - 3. místo a bronzový pohár

Kategorie 1 Profi

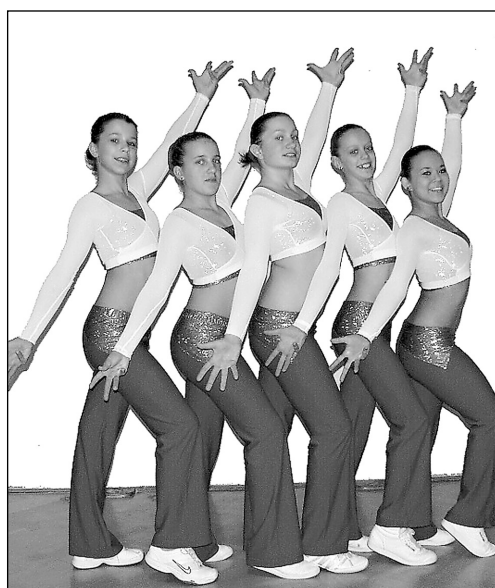
Jana Hamplová - 1. místo a zlatý pohár

Kategorie 2 Profi

Šárka Zapletalová - 1. místo a zlatý pohár

Kategorie 2 Neprofi

Michaela Brštáková - 3. místo a bronzový pohár

2. kategorie 11-13 let

1. kategorie 8-10 let

Je to obrovský úspěch našich malých reprezentantek a každá členka tohoto mini týmu má na úspěchu velkou zásluhu. Gratulujeme a děkujeme všem za výbornou reprezentaci města Rýmařova: Šárce Zapletalové, Míši Brštákové, Lence Hamplové, Báře Kuzmíkové, Kláře Zifčákové, Janě Hamplové, Tereze Človečkové, Anetě Černíčkové, Šárce Pallové, Adéle Stržínkové, Tereze Šulíkové. Děkujeme také trenérkám Lydii Mihálové, Olze Človečkové, Lydii Švédíkové i obětavým rodičům a všem sponzorům. Podrobnosti o MLA 2011 najdete na www.studiosportazdravi.cz.

Fota a text: Lydie Švédíková

Hokejový servis

Konečná tabulka Okresního přeboru ledního hokeje skupina A - play-off

1. HK Krnov B	9	8	0	1	75:26	16
2. HC Rýmařov	9	7	0	2	42:27	14
3. TS Sl. Bruntál	9	1	1	7	27:66	3
4. TJ H. Benešov B	9	1	1	7	31:42	3

Výsledky play-off

HC Krnov B - TS Sl. Bruntál	6:1
HC Rýmařov - TJ H. Benešov B	8:4
TS Sl. Bruntál - HC Rýmařov	0:4
TJ H. Benešov B - HK Krnov B	1:6
HC Rýmařov - HK Krnov B	3:6
TS Sl. Bruntál - TJ H. Benešov B	5:5

Druhé kolo play-off

TS Sl. Bruntál - HK Krnov B	4:5
TJ H. Benešov B - HC Rýmařov	3:5
HC Rýmařov - TS Sl. Bruntál	7:3
HK Krnov B - TJ H. Benešov B	10:4
HK Krnov B - HC Rýmařov	3:2
TJ H. Benešov B - TS Sl. Bruntál	4:3

HK Krnov B se stal vítězem play-off skupiny A v okresním přeboru bruntálského regionu.

Konečná tabulka Okresního přeboru ledního hokeje skupina B - baráž

1. TJ H. Benešov C	6	5	0	1	44:21	10
2. HC Lomnice	6	4	0	2	49:26	8
3. HC Sv. Heřmanice	6	0	0	6	10:72	2
4. HC Predators Břidličná	odstoupil ze soutěže					

Výsledky baráže

HC Sv. Heřmanice - HC Lomnice	3:11
TJ H. Benešov C - HC Sv. Heřmanice	15:0
HC Lomnice - TJ H. Benešov C	7:4

Druhé kolo baráže

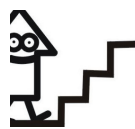
HC Sv. Heřmanice - TJ H. Benešov C	0:11
HC Lomnice - HC Sv. Heřmanice	8:4
TJ H. Benešov C - HC Lomnice	8:2

Vítězem skupiny B se stalo TJ H. Benešov C. *Martin Ftáček*

Soukromá řádková inzerce

• Prodám stavební pozemek v Janovicích, část Janušov 639/3, cca 600 m². Inženýrské sítě v dosahu pozemku. Cena dohodou. Tel.: 606 135 457.

Akreditované rekvalifikační kurzy

Účetnictví

Mzdové účetnictví Daňová evidence
Základy podnikání

Kurz "Účetnictví" začíná 14. 3. 2012
Výuka probíhá - pondělí, středa, pátek
od 15.00 do 18.20 v Bruntále

Pořádá: Ing. Lenka Kozáková
Kontakt: telefon 776 793 398
lenka.kozakova@seznam.cz
www.kurzy-ucto.cz

Prodej pracovních oděvů a oděvů pro volný čas

Nově otevřená prodejna v Janovicích.

Nabízíme:

- montérky,
- bundy,
- trička,
- mikiny,
- boty,
- rukavice, ...

Prodej značkových oděvů od firmy Canis, Adler,...

Možnost ušít pracovních oděvů na míru a také potisku nejen na oděvy.

Adresa provozovny:

Školní 30, Janovice u Rýmařova (bývalá školní družina)

Více informací lze získat v prodejně nebo na

tel.: 773 635 919.

toto je plocha
pro Vaši reklamu 1/4 A4

— R ý m a ř o v s k ý —
horizont
Čtrnáctideník regionu Rýmařovska

Ceny plošné inzerce

BAREVNÁ INZERCE

celá strana A4 barevné obálky.....	4 400 Kč
1/2 strany A4 barevné obálky	2 200 Kč
1/4 strany A4 barevné obálky.....	1 100 Kč

ČERNOBÍLÁ INZERCE

celá strana A4	2 000 Kč
1/2 strany A4	1 000 Kč
1/4 strany A4	500 Kč
1/6 strany A4	350 Kč
1/8 strany A4.....	250 Kč

Možnost slevy 10 % při opakovaném zveřejnění inzerce bez grafické úpravy nejméně 5x za sebou. Cena grafického zpracování je podle obtížnosti a velikosti inzerce od 100 Kč.

Soukromá řádková inzerce

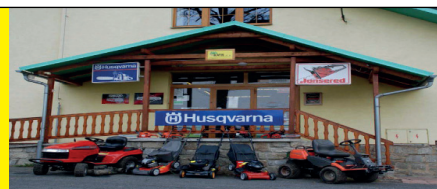
Soukromá řádková inzerce je zpoplatněna částkou 10 Kč (max. 250 znaků), za rámeček nebo foto se připláci 20 Kč.

Tel.: 732 102 489; 554 230 459
E-mail: rymhor@seznam.cz

Redakce

SERVIS-PRODEJ-PŮJČOVNA
AUTORIZOVANÝ PRODEJCE LESNÍ A ZAHRADNÍ
TECHNIKY
HUSQVARNA * V-GARDEN * JONSERED * PARTNER

Po-Pá 7,00-15,30

tel: 554 230 806

Potočná 334/5

Stará Ves

e-mail:mtz@katr.cz

www.katr.cz

JARNÍ NABÍDKA
OD BŘEZNA V PRODEJNĚ
*velký výběr skleníků
zahradních substrátů
hnojiv a postřiků
travních sekaček
křovinořezů
zahradního nářadí*

NÁKUP MOŽNÝ NA SPLÁTKY

DIBA Q

KRMIVO PRO PSY A KOČKY

**GRANULE, MASOVÉ SMĚSI
KONZERVY, KAPSIČKY**

Z D A R M A

ROZVOZ NOVÉHO ZBOŽÍ DO 20 KM

BIOMAC

PRODEJ BIOPALIV

RUF HARD	10 KG/45,50 Kč
SPECIALHARD	8 KG/38,30 Kč
ENERGO	10 KG/50,80 Kč
ENERGO HARD	10 KG/51,00 Kč
TURBO HARD	10 KG/54,00 Kč
PELETA SVĚTLÁ	1 KG/5,50 Kč

ÚČETNICTVÍ

- podvojně účetnictví,
- daňová evidence,
- mzdy,
- DPH,
- daňová přiznání,
- úctování v cizích měnách aj.

Ivana Řoutilová, DiS
Tel.: 739 053 293
Routilovalvana@seznam.cz

Ondřejov 24, 795 01 Rýmařov,
tel./fax: 554 211 524
Kancelář:
náměstí Míru 215/2, Rýmařov

OPRAVY

**KLIMATIZAČNÍ TECHNIKY,
CHLADÍCÍCH A MRAZÍCÍCH PULTŮ,
BOXU PROVOZOVEN
TEPELNÝCH ČERPADEL.**

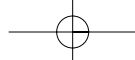
nejedná se o opravy pro domácnost

Michal Řoutil mob. 731 184 298

Vydavatel: Středisko volného času Rýmařov, Bartákova 21, 795 01 Rýmařov, tel.: 554 211 411, <http://www.rymarov.cz/mesto>
Neoznačené foto: Redakce. **Uzávěrka dne:** 1. 3. 2012. Redakce si vyhrazuje právo na zkrácení, případně úpravy nevyžádaných příspěvků a nemusí nutně souhlasit se stanovisky uveřejněnými v příspěvcích dopisovatelů. **Odpovědný redaktor:** Mgr. Jiří Konečný.
Redakční rada: Ing. Miloslav Marek, Bc. Leona Pleská, Mgr. Vladimír Stanzel, Mgr. Marek Bocián. **Adresa redakce:** Bartákova 21, 795 01 Rýmařov, tel.: 554 230 459, mobil: 732 102 489, e-mail: rymhor@seznam.cz. **Vyšlo dne:** 9. 3. 2012.
Příspěvky laskavě zasílejte nejpozději do 15.3.2012. Další číslo vyjde 23.3.2012. Grafická úprava novin a inzerce: Tiskárna APRO Bruntál, Ruská 10, 792 01 Bruntál, tel./fax: 554 23 00 27, e-mail: apro@iol.cz. Vydávání povoleno Ministerstvem kultury ČR pod značkou MK ČR E 11017. **Cena 15 Kč**

SIMPLY CLEVER ŠKODA

Buďte akční celé jaro

Jarní servisní prohlídka od 19. 3. do 30. 4. 2012 pro Váš vůz ŠKODA

Čeká Vás nejlepší odborná péče, včetně služeb pneuservisu, čištění klimatizace a obnovy laku vozu. V případě nalezení závady Vám nabídneme opravu za skutečně výhodné ceny. Nenechte si ujít také zajímavou nabídku ŠKODA Originálních dílů a příslušenství.

Objednejte se včas u pracovníků příjmu oprav nebo na www.autocolordesign.cz.

ŠKODA Service®
 ŠKODA Originální díly®
 ŠKODA Originální příslušenství®

ŠKODA doporučuje
 Castrol EDGE Professional

Váš autorizovaný servisní partner ŠKODA:

Auto color Design Opavská 69 795 01 Rýmařov Tel.: 554 230 722	Auto color Design Staroměstská 69 792 01 Bruntál Tel.: 554 715 103	E-mail: servis.rym@autocolordesign.cz E-mail: servis.br@autocolordesign.cz
---	--	---

SIMPLY CLEVER ŠKODA

A slevy máte v kapse

Šeková knížka – Váš klíč k úsporám v servisu

Máte vůz starý 4 nebo více let? Chcete ušetřit peníze při provedení opravy nebo výměně opotřebovaných dílů? Pak je právě Vám určena šeková knížka plná slev, která obsahuje kupony s 20% slevou na vybrané opravy a řadu dalších výhod pro Váš.

Navštivte nás a vyzvedněte si svoji šekovou knížku plnou slev.
 Více na www.autocolordesign.cz.

ŠKODA Service®
 ŠKODA Originální díly®
 ŠKODA Originální příslušenství®

Váš autorizovaný servisní partner ŠKODA:

Auto color Design Opavská 69 795 01 Rýmařov Tel.: 554 230 722	Auto color Design Staroměstská 3 792 01 Bruntál Tel.: 554 715 103	E-mail: servis.rym@autocolordesign.cz E-mail: servis.br@autocolordesign.cz
---	---	---

SIMPLY CLEVER ŠKODA

Důvěřujte. Prověřujeme my

Odjeďte bez obav. Program ŠKODA Plus Vám zaručuje, že je koupě ojetého vozu zcela transparentní a bezpečnou záležitostí s možností výhodného financování.

Navštivte náš nový autosalon ojetých vozů v Bruntále. Na kryté ploše si můžete v klidu vybrat z bohaté nabídky ojetých vozidel. Vždy se zárukou 12 měsíců na technický stav. Přípravené na prodej, bez nutnosti drahých oprav po koupi. S prověřeným původem a garantovaným stavem km. Dále nabízíme výkup vozů, protiúčet, pojištění, přihlášení vozu, vše na jednom místě. Tešíme sa na Vás!

Kompletní aktuální nabídku najdete na www.skodaplus.cz nebo nás můžete rovnou navštívit. Poradíme Vám s výběrem.

ŠKODA Plus

Váš autorizovaný partner programu ŠKODA Plus:

Auto color Design Opavská 69 795 01 Rýmařov Tel.: 554 230 712	Auto color Design Staroměstská 3 792 01 Bruntál Tel.: 554 715 101	Auto color Design Opavská 104 794 01 Krnov Tel.: 554 625 239	www.autocolordesign.cz
---	---	--	--

SIMPLY CLEVER ŠKODA

Vyklid'te garáže!

Přijíždí ŠKODA Octavia Tour Trumf s cenovým zvýhodněním až 90 000 Kč

Na tom, že všichni vyklízejí garáže, není nic podezřelého. Dozvěděli se totiž, že nový vůz ŠKODA Octavia v akční nabídce Tour Trumf získají nyní se zvýhodněním až 90 000 Kč! Využijte mimořádnou příležitost a splňte si sen o vlastním voze ŠKODA Octavia - prostorném rodinném automobilu s bohatou výbavou v balení Trumf.

A pokud se rozhodnete pro úvěr od ŠkoFINu, navíc dostanete zimní kola zdarma!

Kombinovaná spotřeba a emise CO₂ modelu Octavia Tour: 6,4-7,2 l/100 km a 149-168 g/km

Váš autorizovaný prodejce vozů ŠKODA:

Auto color Design Opavská 69 79501 Rýmařov Tel.: 554 230712	Auto color Design Staroměstská 3 79201 Bruntál Tel.: 554 715101	salon.rym@autocolordesign.cz salon.br@autocolordesign.cz	www.autocolordesign.cz
---	---	---	--

